

age^M

Život je nádherný v každém věku 4-5/2019

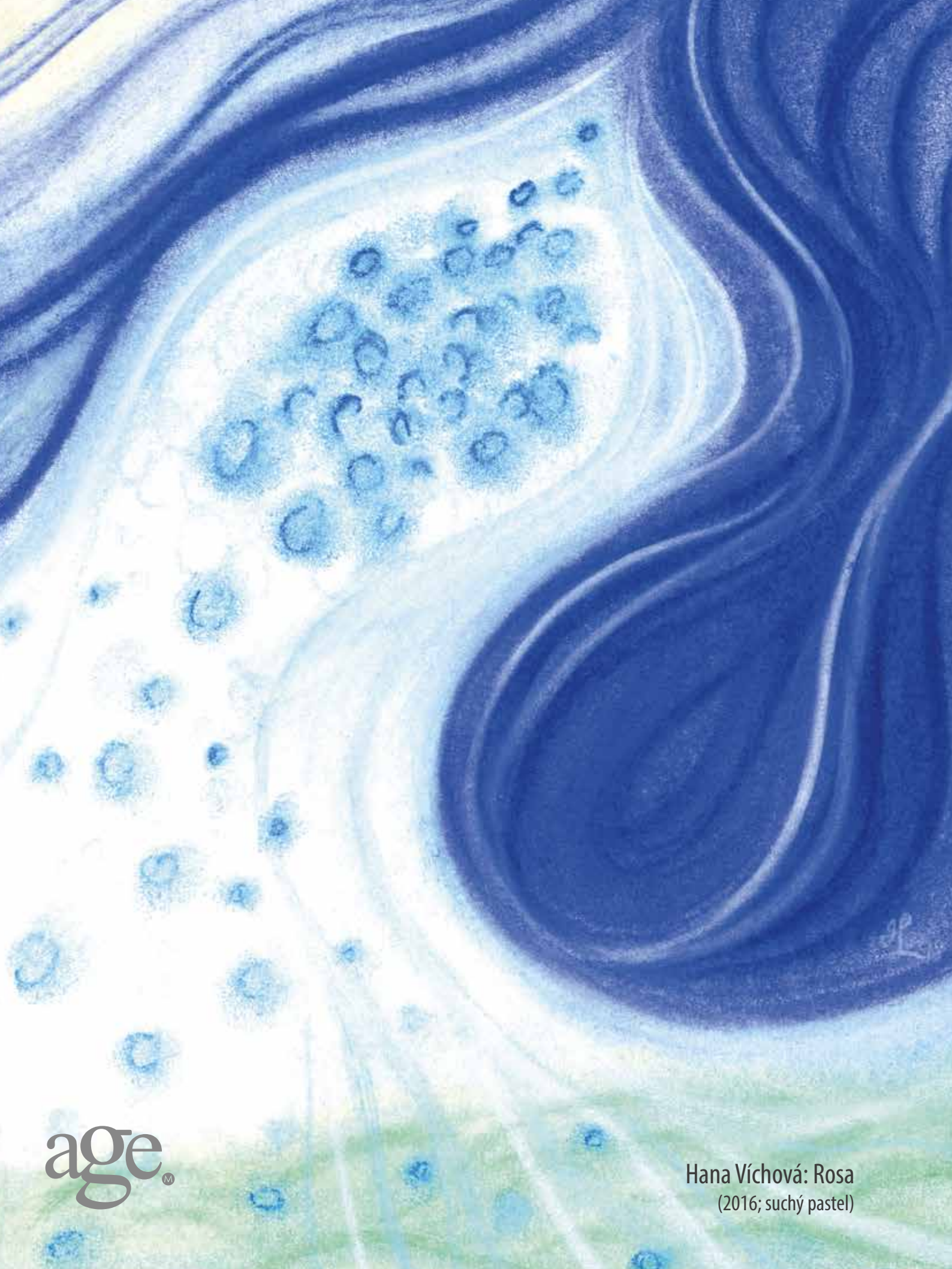
6. ročník celostátní
soutěže Srdce s láskou
darované odstartoval

Pomáháme Zemi

8 František Kinský:
Největší hodnota
je vzdělání

12 Vzbudme
zdravý rozum!
Co dokáže strom

18 Jak správně
zacházet s dámou

age[®]

Hana Víchová: Rosa
(2016; suchý pastel)

Z obsahu

- 6 EPIŠTOLY:** Deniska byla tak krásná...
- 8 ROZHOVOR:** František Kinský – Největší hodnota, kterou můžeme mít, je vzdělání
- 12 ZAMYŠLENÍ:** Vzbudme zdravý rozum! Ještě je čas!
- 14 POD DROBNOHLEDEM:** Co dokáže strom
- 18 ROZHOVOR:** Jak správně zacházet s dámou. Je v době nových technologií v ohrožení?
- 22 REPORTÁŽ:** Vteřiny křehké... F jako festival. Nebo folklor

- 25 SOUTĚŽ:** Vyhlášení 6. ročníku soutěže Srdce s láskou darované. Pravidla a ceny
- 32 SPOLUPRÁCE:** Radek Vondráček – Zajímá mě názor generace našich rodičů a prarodičů
- 36 POZVÁNKA:** Fenomén krajka
- 39 NAPSALI NÁM:** „Wintonovo dítě“ Milena Grenfell-Baines v České škole v Edinburghu
- 40 ROZHOVOR:** Kdy začít s dětmi mluvit o penězích? A kdy jim dát kapesné?
- 42 OBJEKTIVEM:** Létat jako ptáci. Česká krajina je zázrak
- 46 HOROSKOP:** V souladu s časem
- 48 TVOŘENÍ PRO RADOST:** Linoryt

Distribuuujeme zdarma také na základní a vybrané střední školy v ČR. Náklad 8000 výtisků.

Časopis AGE posíláme bezúplatně do mateřských a základních škol skoro v celé republice. Přesto se od Vás dozvídáme, že jste se o něm i o soutěži Srdce s láskou darované dozvěděli náhodou. Náklad časopisu je limitovaný, takže na adresu školy zasíláme většinou jen jeden výtisk. Občas se tedy může stát, že si někdo časopis odnese domů a zapomene ho přinést zpět do školy i pro ostatní. Pokud se tedy k Vám nedostává, pracujete s dětmi a máte o AGE opravdu zájem, napište nám na redakční e-mail produkce@antecom.cz. Pokusíme se nastavit distribuci tak, aby Vám byl časopis k dispozici.

Vydavatel:

ANTECOM s.r.o., Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4
IČ: 2836 2926, produkce@antecom.cz, www.antecom.cz

Redakční servis: +420 602 313 176

Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM, vydavatelství časopisů TRADE NEWS, AGE a TECH EDU

Redakce: Mgr. Miloslav Jenšík, PhDr. Věra Vortelová, Štěpánka Kotrbová, Ing. Mgr. Daniel Libertin, PhDr. Jozef Gáfrik, CSc.

Grafická úprava: Jana Březinová

Produkce: Mgr. Marek Jenšík

Datum vydání: 10. 9. 2019

Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20841 / ISSN 1805-5524

Partner:

OPTYS, spol. s r. o.

U Sušárny 301, 747 56 Dolní Životice

Tel.: +420 553 777 392, e-mail: skola@optys.cz

Tisk a distribuce: OPTYS, spol. s r. o.

Náklad: 8000 kusů

Foto na titulní straně: Shutterstock

Za obsah inzerce zodpovídá inzerent. Žádné části textu nebo fotografií nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakémkoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Vyhlašujeme **6. ročník**

celostátní soutěže pro dětské kolektivy

Více informací uvnitř tohoto čísla a na webu www.srdceslaskou.cz.

Srdce
s láskou darované

O štěstí

„Když mi bylo pět, maminka mi řekla, že klíčem k životu je štěstí. Když jsem přišel do školy, zeptali se mě, co chci být, až vyrostu. Napsal jsem ‚šťastný‘. Řekli mi, že nerozumím zadání. Já jim řekl, že oni nerozumí životu.“
John Lennon

Tak nevím, jestli to John Lennon skutečně vyprávěl a zažil, ale historka je to, věřím, pravdivá. Mohla se totiž stát kdykoli, kdekoli, komukoli.

Kdo by nechtěl být šťastný? A co to ve skutečnosti obnáší? Dá se štěstí změřit a zvážit?

Například američtí vědci z Vermontské univerzity věří, že ano. Vymysleli analytický program hedonometer a tvrdí, že díky němu dokážou měřit míru štěstí. Využívají přitom vzkazy uživatelů na jedné z celosvětových sociálních sítí, denně jich prý seberou desítky milionů.

Ovšem už neříkají, jak se ke štěstí dobrat. Na to se snaží najít odpověď nespočet dalších odborníků, ať už jsou to filozofové, ekonomové, lékaři, sociologové... Dnešní doba je totiž štěstím skoro posedlá.

Když jsem byla malá, vědu jsme z toho doma nedělali. Večer před spaním jsme

četli pohádky a taky se mě maminka prostě zeptala, co se mi ten den nejvíc líbilo. A tak jsem se učila listovat ve svých vzpomínkách a ty hezké dostávat na povrch. Cachtání v nafukovacím bazénku, jahody, bublifuk, později jedničky ve škole nebo kamarádství na život a na smrt... Malé velké zážitky – a každý den se nějaký pěkný našel. To se to potom usínalo!

Mít svou vlastní databanku šťastných chvil a umět z ní čerpat vždycky, když to potřebujeme a zrovna nemáme úsměv od ucha k uchu, je ten největší poklad. A hlavně ji umět neustále doplňovat – na to není nikdy pozdě.

„Chceš-li v žití šťasten být, přispěj k štěstí druhému, neboť radost, kterou dáváš, vrací se k srdci tvému.“ To jsem si vypůjčila slova Johanna Wolfganga von Goetha. On totiž taky našel jeden zaručený recept na štěstí. A máme ho vyzkoušený!

I proto startujeme už šestý ročník naší celostátní soutěže pro děti a učitele Srdce s láskou darované. Pro radost a štěstí jejich, jimi obdarovaných i své.

Jana Jenšíková,
šéfredaktorka

EPIŠTOLY

DENISKA BYLA TAK KRÁSNÁ...

Stále platí „dvakrát měř a jednou řež“. Ale popořadě...

Foto: Sto let práce, Praha 1891

Nádraží je rodu středního. To ať mi ale někdo vysvětlí, proč Pražané bez ohledu na oficiální pojmenování hovořili a hovoří o někdejším trojlístku železničních uzlů v centru svého města v rodu ženském: Masaryčka, Wilsonka (pravda, v tomto případě v poslední době spíše Hlavák), Deniska. První dvě z nich stále slouží jak zamlada a nic nenaznačuje, že by s tím měly přestat. Leč po nádraží nazvaném po někdejším francouzském historikovi Ernestu Denisovi, který značnou část svého díla věnoval českým dějinám, už dávno není ani stopy.

Denisku jsem měl rád, a jak by ne! Bývala dost často mou spásou, záchranným lanem. Když jsem se před sedmdesáti a jedním rokem (že ale ten čas letí!) přestěhoval do Kbel, byla ještě dnešní Praha 19 samostatnou obcí, sice hned za hranicí metropole, avšak s prachmizerným spojením. Hlavně: poslední autobus vyjžděl od konečné zastávky tramvaje už ve 23.30. Kdo to nestihl, mohl si dát noční pochodák. Naštěstí však nemusel, protože zhruba o hodinu později vyrazil vláček flamendráček na trať Denisovo nádraží–Všetaty.

Nastoupit se do něj dalo také na dnes už neexistujícím nádraží Praha Libeň-Dolní nebo ve Vysočanech. Ale kdo se vracel domů ze středu města, udělal nejlépe, když se pár minut prošel na Denisku. Moc jsem si ji tenkrát neužil, doběhl jsem tam většinou na poslední chvíli. Ale i tak mě vždy ušlo do očí, jak je to nádraží neopakovatelně krásné. Portál, hala, celá budova.

Popůlnoční spoj nebyval kdovíjak našlapaný. Vracela se jím domů všelijaká nočňátka, někdy dost zvláštní existence. Spolu s nimi záletníci

(a ovšem také záletnice, abychom byli správně genderováni), pracně lepící výmluvu na schůzi, která se nečekaně protáhla. Ale třeba také novináři s půlnoční uzávěrkou svých listů. Filmoví diváci z nočních promítání. Personál divadel, kin, kaváren, vináren a hospod se zavírací hodinou o půlnoci. Sportovci, kteří se vraceli ze svých zápasů či tréninků třeba až z druhého konce zlaté stovčaté nebo z ještě větší dále...

Jen se vlak hnul, uondaní poutníci, vracející se vprostřed noci k rodinným krbům, začali podřimovat, aby si alespoň maličko prodloužili ošizený čas nočního odpočinku. Mně se to vsedě obvykle moc nedařilo, i v lůžkových vagonech usínám spíše až k ránu. A tak jsem si krátil dlouhou chvíli pozorováním těch, kdo vystupovali dříve než já, a lámal si hlavu, jaký to šestý smysl je pokaždé probere ze spánku těsně předtím, než strojvedoucí zatáhne za brzdu v jejich cílové stanici. Ačkoli – pokaždé? Nejednou jsem sám budil z tvrdého spánku ty, o nichž jsem věděl, že mají vystupovat se mnou. Koneckonců dvakrát třikrát bych byl i já bez takové pomoci dojel možná až do Všetat. A tak jsme jezdili a klímali celá léta.

Až nám to zatrhlá éra radikálních změn na tváři města. S ní nastaly zlaté časy českých pyrotechniků, opravdových majstříků svého řemesla! Kdyby se v tom jejich frajkumštu pořádal světový šampionát, určitě by se z něj nejednou vrátili se zlatými medailemi. Stačilo jim říci: tenhle barák, tamhleten celý blok překáží stavebním záměrům. Zahloukali se do plánů, mistrně rozložili a propojili nálože a bum bác! Když se rozptýlil oblak prachu, dům jako hrom jako kdyby tam nikdy nestál.

Nevyletěl do povětří, nemetal široko daleko vražedné projektily cihel, trámů a všelijakého jiného harampádí. Prostě a přesně se jako domeček z karet složil do předem vymezeného prostoru!

Praha měla zbrusu nový spektakl. Strhující pyrotechnické koncerty sledovaly z bezpečné vzdálenosti davy dychtivých diváků a náramně si je užívaly.

Nejedna rodina, menší podnik nebo instituce přitom přišly o svá dosavadní sídla. Jenže proti vcelku zanedbatelnému počtu takto postižených tu stál velkolepý projekt Severojižní

magistrály, tepny, která dokáže rázem odstranit spoustu nahromaděných dopravních problémů hlavního města. Kdo by chtěl pochybovat, že tu jde o zcela nesouměřitelné veličiny?

Na plánu města působila čára příští magistrály vsutku výmluvně. Co možná přímý řez, žádné zbytečné oklidy a objíždky. Centrem prosvístíte jako po dálnici, cesta ze severu na jih města nebo obráceně se zkrátí na minimum, hlásala propaganda.

Byly i výhrady. Ta tlustá čára na mapě, namítaly, se ve skutečnosti promění v nepřetržitý proud vozidel všech typů a velikostí, v soustěsku spalín a neustávajícího randálu. A kolem budou dál žít lidé. A mimochodem: příští magistrála bude div ne procházet kašnou před průčelím Národního muzea.

Oponentní hlasy kritiků byly však příliš ojedinelé a chyběla jim vlivná podpora. Zakonitě tak utonuly v moři organizovaného nadšení.

Nedokázaly ubránit ani nádraží, které se původně jmenovalo Severozápadní, pak Denisovo, za nacistické okupace Vltavské a posléze Těšnov. Naši krásnou a spásnou Denisku! Co na tom, že dílo rakouského architekta Karla Schlimpa bylo odborníky považováno za nejkrásnější železniční stavbu v celé střední Evropě? Kdyby nakrásně ztratilo svůj původní účel, mohlo se stát originálním muzeem dopravy po kolejích. Ale stálo v cestě magistrále. Neřešitelné? Všechno se dá řešit, když je dost nápadů – a rozvahy.

Máme stovky chráněných památek, ale ne dostatek prostředků a sil o všechny pečovat. V mnoha případech by se o naléhavosti té péče dalo pochybovat. To však docela jistě nebyl případ Denisova nádraží. Přesto v osmdesátých letech památka ojedinelé historické ceny ustoupila dopravnímu řešení, ostatně velice problematickému...

A posláním těchto řádek? Patří k logice života lidí a každého jejich společenství, že starší uvolňují místo mladším a původní řešení ustupují novým. Bylo by pošetilé to odmítat. Ale: než řízeme, zbouráme, vykáčíme, měli bychom měřit ne dvakrát, nýbrž raději třikrát, pětkrát, desetkrát. Některá rozhodnutí jsou totiž nevratná.

Miloslav Jenšík

Všechno se dá řešit, když je dost nápadů – a rozvahy.

Než řízeme, zbouráme, vykáčíme, měli bychom měřit ne dvakrát, nýbrž raději třikrát, pětkrát, desetkrát.

A photograph of František Kinský, an older man with glasses, wearing a brown tweed jacket over a red sweater and grey trousers. He is standing in a library, surrounded by tall wooden bookshelves filled with books. He is holding a book in his hands. In the foreground, there is a wooden clock with a white face and black numbers, mounted on a wooden frame. The background is slightly blurred, focusing on the man.

František Kinský:

Největší hodnota, kterou můžeme mít, je **vzdělání**

Svět je nejen v důsledku technologií stále rychlejší a chaotičtější, pomyslná kotva v podobě tradičních hodnot i proto mizí. Na její místo se dere povrchnost, hulvátství a další neduhy, jež tradičně signalizují pád říší. I o tom mluví František Kinský, potomek kostelecké větve šlechtického rodu Kinských, s partnerem poradenské společnosti Save & Capital Romanem Chlupatým v rozhovoru, který se konal na platformě Alter Eko.

Člověk bude mít
oproti stroji člověčinu.
Věřím, že vždycky.

František Kinský je správcem rodového majetku.
Nový zámek v Kostelci nad Orlicí je spolu
s rozsáhlým parkem jeho součástí. Najdete v něm
i knihovnu s mnoha tisíci svazky

Svět se zdá stále rychlejší a rychlejší. Mluví se například o tom, že v technických oborech je poločas rozpadu informace zhruba dva roky. Jak to mění váš tradiční svět, kde uvažujete v generacích?

Abych pravdu řekl, v mém uvažování, tedy pokud se vyhnu oblasti podnikání, ale i v té se pohybuji v poměrně tradičních hodnotách, se mnoho nezměnilo. Stále uvažuji v horizontu 25 let. Po svém otci jsem převzal úkol, kterému se zasvětila řada generací před ním, a já trvám na tom, aby se z této řady a z té časové posloupnosti nic nevytratilo a nic zbytečně nezrychlilo a nezkrátilo.

Nebýt otroky technologií

Dostáváte se tak do konfliktů se současným světem?

Do určitých ano. Vezměte si třeba takovou věc, jako je výpočetní technika. S ní jsem se dostal do nepřímého konfliktu už ve svých 28 letech, když jsem v zaměstnání dostal poprvé výplatní pásku a na ní byla suma, kterou jsem neuměl identifikovat. A zjistil jsem, že je to srážka za mou účast v ROH (*Revoluční odborové hnutí/ROH byla nejmasovější společenská organizace v socialistickém Československu – pozn. red.*). Trval jsem na odstranění, protože jsem nebyl členem ROH. Vyvolalo to nesmírný problém, protože bylo nutné přeprogramovat počítač, který tehdy zabíral několik místností a běhalo kolem něj několik lidí v bílých pláštích. Nakonec jsme se dohodli, že ho nebudeme přeprogramovávat kvůli mně, že nebudu členem ROH, ale jedno procento svého platu ožehlím ve prospěch společnosti.

Mezitím došlo k velkým změnám, ty jsem pochopil. Ale abych pravdu řekl, nechávám se některými technologiemi docela spokojeně míjet. Samozřejmě, že je používám, stal jsem se částečně nikoli otrokem, ale uživatelem mobilních sítí, ale nakládám s nimi tradičně – zavolám, přijmu hovor a navíc jsem přidal to, že jsem svou osobu vložil do sociální sítě, jako je Facebook, používám Skype nebo WhatsApp.

Jak vnímáte sociální sítě a vše, co s nimi přichází? Tu ztrátu svobody a soukromí?

Kdybych nepotřeboval svou osobu svým způsobem nabídnout těm, co jsou na sociálních sítích, a oni se tam pohybují skoro všichni, je výjimečné, že někdo ne, nikdy bych to neudělal. Ale jsem reprezentantem rodiny, která vlastní nějaký objekt, o jehož krásu se chce podělit s ostatními, a tak vím, že na sociálních sítích být musím.

Přeju všem, co
přijdou po nás,
aby si své chyby
uvědomili
rychle a měli
vždy příležitost
je napravit.

František Kinský (* 1947),
celým jménem
Maria Franz Emanuel
Johannes Silvester Alfons
Graf Kinsky von Wchinitz
und Tettau, je potomkem
kostecké větve šlechtického
rodu Kinských z Vchynic
a Tetova. Je zastupitelem
a zároveň starostou v Kostelci
nad Orlicí a věnuje se správě
rodového majetku

Rozhovor čerpá z Alter Eko cyklu
„Svět v roce 2054“, který od
června do září nabízí dvanáct
vizí, jak bude vypadat svět
zítrka, a společně s tím také
recepty na to, jak v něm obstát.
Kompletní rozhovory v knižní
podobě nabídne v příštím roce
nakladatelství 65. pole.

Jinak se mi sociální sítě jako objekt vůbec nelíbí. A to z mnoha důvodů, hlavně proto, že jsou zneužitelné. Nejsem ani příznivcem vyhledávání informací na sociálních sítích a sítích jako takových. Podle mě, když totiž informaci získám tímto způsobem, nejsem schopen ji uchovat tam, kam patří – tedy v hlavě. Okamžitě ji zapomenou, protože vím, že když ji budu potřebovat, tak ji zase hned vyhledám. Dokonce možná rychleji na síti, než bych ji našel ve své hlavě. To vede k lenosti v myšlení. A to je chyba, aspoň já si to myslím.

Žít v souladu s přírodou

Z mnoha důvodů se mluví o tom, že napříště už nebude možné se řídit podle donedávna zažitých vzorců chování – ve vztahu k přírodě, ale i v souvislosti s byznysem. To, co jsme automaticky brali za správné nebo přirozené, samozřejmě, takové příště nebude – a možná to bude naopak ten špatný postup. Vnímáte to podobně? Jsme svým způsobem z mnoha důvodů na historickém zlomu a bude třeba některé věci od základů přeměnit?

Nevím, jestli jsme na hraně, ani to neumím odhadnout, protože k tomu nemám dostatek informací. Mohu se řídit pouze instinkty, které mám. Ty vysílají varovné signály, abychom se na tu hranu nedostali. Tím, že žiju v parku, obklopen přírodou a podnikám skoro v prvobytně pospolném podnikání, protože jsem podílníkem na výrobě zdicích materiálů, nepohybují se v technologiích, nevyrábím velké přidané technologické hodnoty. Žiji tedy s přírodou v souladu.

Těžím sice surovinu – písek, ale kladu obrovský důraz na to, abych jizvu v krajině co nejlépe a nejšetrněji zacelil. Aby důlek, který v ní těžbou vznikne, byl součástí vzrostlého lesa, takže až se tam bude někdo za dvacet třicet let procházet, možná si ani nevšimne, že jde chvíli z kopce a chvíli do kopce...

Ale bude tam jiný les, než máme dnes. My dnes trpíme jako lesní hospodáři a zasáhlo to enormně celou Českou republiku. Chybou našich prarodičů, kteří lesy vysadili, ale chovali se příliš ekonomicky. Vysadili strom, který roste rychle, je rovný, lze ho za poměrně krátkou dobu pokácet a je ideálním materiálem pro další zpracování. Stačilo osmdesát, sto let na to, že víme, že to byla chyba.

Velká chyba, která nás stojí a bude stát nezměrné úsilí, abychom ji napravili.

V poměru k věku lidstva jsme si tu chybu uvědomili poměrně brzy a máme šanci ji napravit. A to je strašně důležité. Přeju všem, co přijdou po nás, aby si své chyby uvědomili rychle a měli vždy příležitost je napravit.

Dnes řešíme sucho – začínáme geneticky upravovat obilí tak, aby nepotřebovalo tolik vody, aby rostlo téměř na suchu. Ten problém bude zásadní, pokud ho nezačneme řešit, protože sami jsme z převážné části voda.

Ale nejsem pesimista, jsem optimista a dobře to dopadne, protože věřím v lidský rozum!

Musíme narazit na zeď?

To znamená, že věříte v jakýsi obrat k tradičním hodnotám a zdravému rozumu? Kdy k němu dojde a co se musí podle vás stát, aby to nastalo?

Domnívám se, že musíme někde narazit na zeď. Ve 20. století lidstvo narazilo dvakrát, a zatračeně, ve dvou světových válkách. Slyšel jsem od jednoho moudrého člověka strašnou věc: střežme se toho, aby tím nárazem na tu zeď byla válka. Evropa žije už strašně dlouho v míru (ostatní války jsou místní konflikty), globální válka by byla absolutní katastrofou. Nechci to připustit ani v nejtemnějších představách a věřím, že takových je nás většina, proto se to nestane. A ten problém, překročení té hrany, se vyřeší jiným způsobem – a možná, že nám k tomu pomohou i ty technologie, pokud se nám k nim podaří přidat to, co člověk má a stroj ne, tedy duši.

Svým způsobem narážíme na potřebu vzdělávat se. Je to ta veličina, která buď bude podchycena, bude se s ní pracovat, a tím pádem se tomu nejhoršímu, o čem jsme mluvili, vyhneme?

Ano, největší hodnota, kterou můžete mít, je vzdělání. Pohybovat se rychle po síti a nebýt vzdělaný je k ničemu. Vzdělaní lidé musí sáhnout po knížce a najít tam informaci, kterou si potřebují doplnit do řetězce svých vědomostí. A jako člověk vzdělaný pracujete hodně s intuicí. Nevím, jestli ji počítače mají, nebo ne. Podle mne pouze řadí, vylučují nebo slučují. Nemají intuici, nemají emoce, nemají tvůrčí fantazii. Jsou schopny vyprodukovat možná něco krásnějšího a lepšího než člověk, ale člověk tam bude mít tu člověčinu. Věřím, že vždycky.

Text: Alter Eko

Foto: archiv F. Kinského

2019

Kostelec

Malá země, velká výzva:
Revoluce práce je tu. (Ne)bojte se!

8.-9. listopadu

Nový zámek, Kostelec nad Orlicí

2. ročník „českého Davosu“ opět nabídne dva dny inspirativních diskuzí i praktických tipů, jak obstát v abnormálu zítřka. Tentokrát se přední domácí experti zaměří na výzvy a příležitosti spojené se vzděláváním a trhem práce v 21. století.

David Navrátil (Česká spořitelna)
Milena Jabůrková (Svaz průmyslu a dopravy)
Pavel Kysilka (6D)
Ondřej Šteffl (Scio)
Ladislav Kučera (HAYS)
Michal Musil (Gymnázium Jana Palacha)
Dalibor Kačmář (Microsoft)
Tomáš Sedláček (ekonom a filozof)
a další...

Průběžně doplňované podrobnosti o akci
a možnost registrace na www.altereko.info

Partneři:

Mediační partneři:

Vzbudme zdravý rozum!

Ještě je čas!

Určitě už jste se někde v mainstreamových médiích setkali s následujícími tvrzeními:
máme velkou uhlíkovou stopu, máme velkou vodní stopu, máme velkou spotřebu vody, stromy spotřebují moc vody, krásy spotřebují moc vody a ještě při jejich trávení vzniká metan a ten je ještě horší nežli oxid uhličitý.

My lidé už svou vlastní existencí ničíme životní prostředí.

A výsledek? Mládež demonstruje za zlepšení klimatu a argumentuje:
nemá smysl se učit, klima nás zničí, hrozí oteplení, sucho, povodně. Produkuje moc oxidu uhličitého, je nás mnoho. Znalosti a vědomosti jsou nám na nic, stejně zhyneme.

Scénáře se různí pouze v tom, jak rychle. Co s tím? Ptáme se docenta Jana Pokorného, který se celoživotně zabývá úlohou rostlin v distribuci sluneční energie a utvářením klimatu.

**Celostátní soutěž
Srdce s láskou
darované má novou
zvláštní cenu:
Za pomoc Zemi.**

Pane docente, jak je to tedy s těmi černými scénáři?

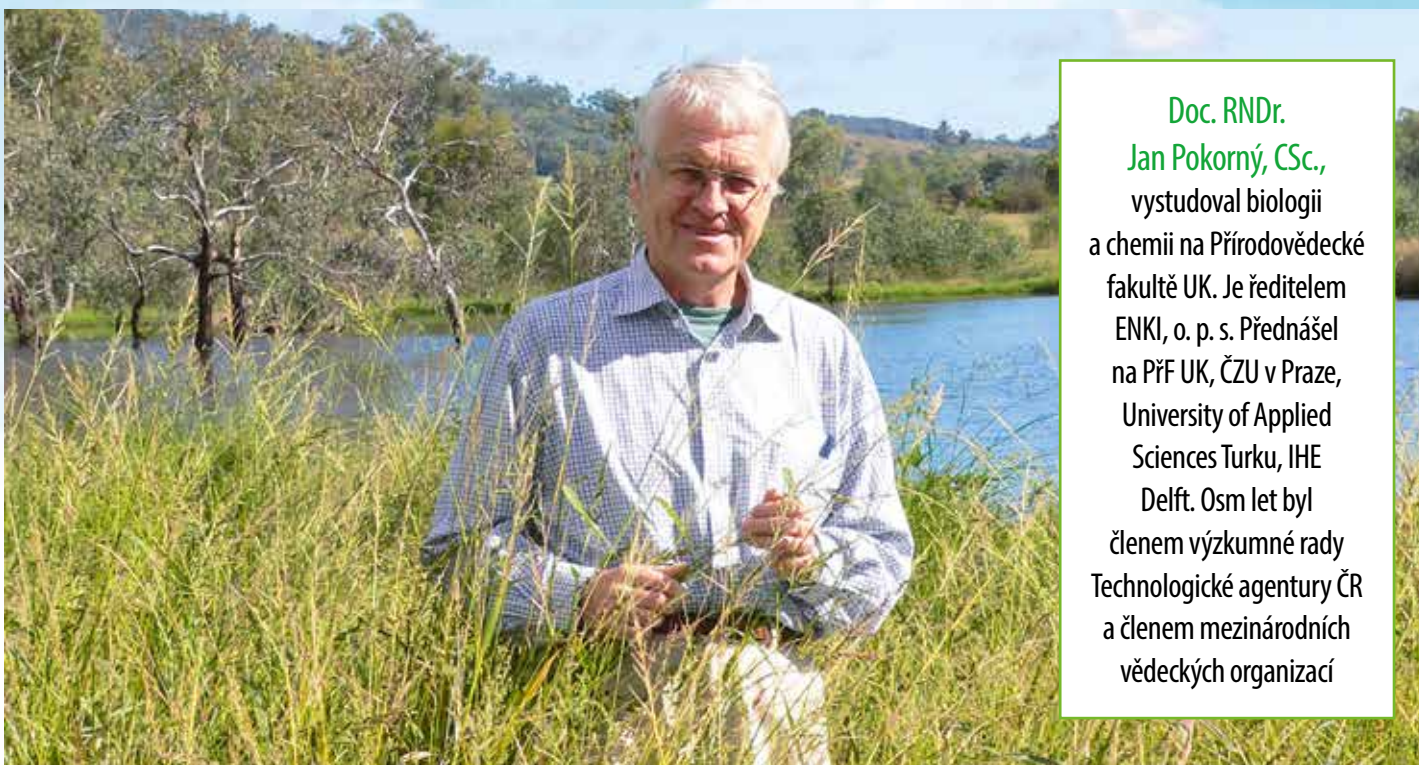
Scénáře vycházejí ze závislosti/korelace mezi stoupající globální průměrnou teplotou a koncentrací oxidu uhličitého v atmosféře. Jde o vztah statistický, nikoli prokázanou příčinnost!

To je vize, na kterou zadělal klimatologický mainstream vysvětlující klimatickou změnu zvýšenou koncentrací oxidu uhličitého, a tedy zvýšeným skleníkovým efektem. Vypočtená hodnota navýšení skleníkového efektu (radia-

tive forcing) je podle Mezivládního panelu pro změny klimatu (IPCC) 1 až 3 W/m² od roku 1750 do dneška. Slunce posílá na vnější hranici atmosféry 1300 až 1400 W/m², na povrch Země přichází při jasné obloze 1000 W/m². Tyto hodnoty lze měřit.

Přeložte to nám laikům. Je to hodně, nebo málo? Jak jsme na tom tedy podle IPCC a co nás čeká?

Podle IPCC jsme hříčkou skleníkového efektu a ten je řízen uhelnými elektrárnami, ropným průmyslem, automobily a le-

**Doc. RNDr.
Jan Pokorný, CSc.,**
vystudoval biologii
a chemii na Přírodovědecké
fakultě UK. Je ředitelem
ENKI, o. p. s. Přednášel
na PŘF UK, ČZU v Praze,
University of Applied
Sciences Turku, IHE
Delft. Osm let byl
členem výzkumné rady
Technologické agentury ČR
a členem mezinárodních
vědeckých organizací

tadly, které chrlí oxid uhličitý, a my se postupně uvaříme. Podle IPCC neovlivňujeme množství vodní páry ve vzduchu hospodařením s vodou a vegetací. Výpar údajně stoupá, protože stoupá teplota následkem zvýšení koncentrace CO_2 . IPCC neuvažuje, že měníme tvorbu mraků, mlhy (a tedy příkon slunečního záření) tím, že odlesňujeme, odvodňujeme. Je přitom snadno prokazatelné, že odstraněním vegetace na jednom metru čtverečním změníme tok sluneční energie několika set wattů. Energie se neváže do vodní páry, ale ohřívá povrch a od něho se ohřívá vzduch a ten stoupá vzhůru a odnáší vodní páry, tedy vysycháme.

Zdá se tedy, že řešení je jednoduché. Vrátit na Zemi víc zelených ploch a s nimi vodu. Systematicky, kontinuálně a dlouhodobě. Je to tak?

Ano. Potřebujeme obrátit pozornost obyvatel této planety ke sluneční energii, vodě a rostlinám! Vraťme se z nadoblast (troposféra) na zem!

V rámci šestého ročníku naší celostátní soutěže Srdce s láskou darované jsme se rozhodli, že v tomto smyslu oslovíme učitele a děti. Věnujeme Zvláštní cenu Za pomoc Zemi. Protože pomoci jí můžeme všichni, všichni máme tu moc leccos změnit a děti svým chováním ovlivní i vzdálenější budoucnost.

Moc vám v tomto směru fandím, je to záslužné. Každá podobná iniciativa má obrovský smysl. Stačí, když si děti v první chvíli uvědomí, že všechno, co dělají, svět kolem nich ovlivňuje. Každá zasazená kytka, stromek na zahrádce, vyčištěná lesní tůňka, pověšené ptačí krmítko nebo budka. Ale také to, když při výletě na kole s rodiči nehodí do příkopu prázdnou plechovku od energizujícího nápoje.

*S Janem Pokorným hovořila Jana Jenšíková
Foto: archiv J. Pokorného
a Shutterstock*

**Vraťme na Zemi
zelené plochy
a s nimi vodu!**

Co dokáže strom

Jaký je rozdíl mezi stromem a slunečником? Slunečnik záření pouze pasivně odráží, ale strom jej aktivně přetváří v chlad a vlhko. Proto je nám v horkém létě pod stromy tak dobře.

**Jeden vzrostlý strom
odpaří za den
100 litrů vody.
Je to nejefektivnější
klimatizační
jednotka!**

Strom s průměrem koruny pět metrů zaujímá plošný průmět přibližně 20 m². Na takovou korunu dopadne v jasném letním dni nejméně 120 kWh sluneční energie. Jaký je její osud? Jedno procento se spotřebuje na fotosyntézu, patnáct až dvacet procent je odraženo zpět ve formě světelné energie, pět až deset procent se vyzáří ve formě tepla a zhruba pět procent ohřeje půdu. Největší část dopadající energie (více než 50 %) se spotřebuje na výpar vody rostlinou – na transpiraci. Je-li strom dostatečně zásobený vodou, odpaří za den více než 100 litrů, a do vodní páry se tak naváže $100 \times 0,7 \text{ kWh} = 70 \text{ kWh}$ sluneční energie.

Tím své okolí ochladí o 70 kWh, průměrně v průběhu deseti hodin chladí výkonem 7 kW. Pro srovnání: klimatizační zařízení v luxusních hotelích mají výkon 3 kW, mrazničky a ledničky o více než řád nižší. Klimatizační technologie používá chemikálie, strom používá na chlazení vodu a čistí ji na kvalitu vody destilované.

V konečném efektu technologické klimatizační zařízení ohřívá své okolí. Lednička ohřívá byt. Strom „posílá“ teplo ve formě vodní páry na místa chladná, tam se sráží zpět na vodu kapalnou a skupenské teplo se uvolňuje.

Příroda je prostě nedostižná

Nejpozoruhodnější je ovšem regulační schopnost stromu a osud sluneční energie vázané ve vodní páře. List má množství průduchů, jimiž voda prochází a které ovlivňují rychlost jejího odpařování (chlazení) podle celkového množství vody, jež je k dispozici, a podle intenzity slunečního záření. Na jediném milimetru čtverečním najdeme přibližně 50 až 100 průduchů, každý reaguje na teplotu a vzdušnou vlhkost okolí a podle ní se zavírá a otvírá. Na každém stromě jsou tedy desítky milionů průduchů – regulačních ventilů s teplotními a vlhkostními čidly. Dovedete si představit množství drátů, kabelů i techniky potřebné k tomu, abychom takové zařízení sestavili?

Odpařená vodní pára obsahuje vázanou sluneční energii, a jak postupuje krajinou, sráží se (kondenzuje) na chladných místech, přičemž se uvolňuje teplo vázané při výparu. Tak sluneční energie plyne prostorem. Podle fyzikálních podmínek se vodní pára může srážet až ráno (tvorba rosy, drobné ranní srážky) a skupenským teplem uvolněným při kondenzaci ohřívá okolí. Vodní pára tak přenáší sluneční energii a vyrovnává teplotní rozdíly mezi dnem a nocí (v čase) i mezi místy (v prostoru).

Stín stromu nic nenahradí

Na základě této malé připomínky základů fyziky lépe pochopíme rozdíl mezi stínem stromu a stínem slunečníku či přístřešku. Je podstatný. Zatímco slunečník záření pouze pasivně odráží (podle barvy povrchu), strom jej aktivně přetváří v chlad a vlhko. Zmínili jsme, že koruna stromu o průměru pět metrů chladí průměrným výkonem 7 kW, což za deset hodin provozu představuje 70 kWh a při sazbě 3 koruny za jednu kilowatthodinu bychom jenom za spotřebovanou elektřinu zaplatili 210 korun při použití technologického chlazení. Aby strom dobře „fungoval“, vyžaduje od nás jen občas zalít a hlavně nechat vsáknout dešťovou vodu. Kromě toho listnatý strom před oknem

na zimu opadá a propouští sluneční záření, které může dům pasivně ohřívat.

Na malou zahradu o ploše 300 m² dopadá v létě sluneční záření o výkonu až 300 kW, což za letní den činí 1500 až 2400 kWh sluneční energie. Na suchých plochách se většina této energie mění v teplo, povrch se ohřívá a vzhůru stoupá ohřátý vzduch, který nasává vlhkost z okolí a vysušuje. Je-li však plocha pokryta rostlinami a zásobená vodou, potom se více než polovina energie váže do vodní páry a naše zalitá zahrádka o ploše 300 m² se stromy a dalšími rostlinami chladí sebe a okolí výkonem až 200 kW. Činí tak nehluchně, nenápadně, za zpěvu ptáků, vůně květin a zrání plodů. Jenom za energii nutnou k provozu chladicího zařízení srovnatelných technických parametrů bychom zaplatili nejméně 3000 korun denně.

Množství energie vázané ve vodní páře z jednoho litru vody je srovnatelné s kapacitou jedné větší autobaterie. Budujeme nákladné zásobníky energie z baterií a likvidujeme přirozený systém skladování a uvolňování energie – vodu kapalnou a vodní páru.

Text: Jan Pokorný

Foto: autor a Shutterstock

Zacházením s vodou a rostlinami ovlivňujeme klima zahrady i jejího nejbližšího okolí. Odvodněním a odstraněním zeleně na velkých plochách navozujeme zvláště ve městech či na polích pouštní klima, které nenapraví žádné technické zařízení. Je to proto, že na plochách bez vegetace se většina dopadajícího slunečního záření přeměňuje na tzv. zjevné teplo, okolí se přehřívá a vysychá.

<

V parku má trávník a dlažba ve stínu vzrostlých stromů povrchovou teplotu nižší než 30 °C. Z termovizního snímku je zřejmé, že lidské postavy mají teplotu vyšší (okolo 35 °C), a jsou proto okolím ochlazovány. Je příjemné odpočívat v horkém létě ve stínu stromů. V pozadí vidíme vysoké teploty vydlážděného osluněného povrchu – až 50 °C. Stromy snížily teplotu o více než 20 °C

Lucie Ernestová: Sebezodpovědnost

SÁZÍME DOMY JAKO STROMY

Ve Slavkově u Brna vyrostla PRVNÍ ŽIVÁ HALA NA SVĚTĚ!

LIK-VO díky svým zeleným řešením dokáže snížit radiaci tepla
a do přírody vrací dvakrát tolik, kolik jí zastavěnou plochou bere.

STAVBY PRO 21. STOLETÍ

ZIVESTAVBY.CZ

ZELENÉ STŘECHY

ZELENÉ FASÁDY

FASÁDNÍ KOŘENOVÉ ČISTÍRNY

Hrdý partner
celostátní soutěže

Srdce
s lidem a přírodou
Zvláštní ceny
Za pomoc Zemi

Jak správně zacházet s dámou

Je v době nových technologií v ohrožení?

Mezinárodní dáma

Legenda vypráví o polském vězni za Velké francouzské revoluce, který spolu se svým dozorcem hrál tak dlouho, až přivedl hru k totální remíze, tak dobře již znal tahy soupeře. A tak si vymysleli, že přidají k šachovnici políčka i kameny. Od té doby se mezinárodní dáma po celém světě hraje na šachovnici ne 8 x 8, ale 10 x 10 políček s dvaceti kameny na každé straně, a pozor – skáče se i dozadu! Tím vzniká obrovský počet kombinací a hra se stává velmi komplikovanou.

Než jsem se pustila do následujícího rozhovoru, udělala jsem si jen tak pro sebe ve svém blízkém okolí takový malý průzkum. Ptala jsem se nahodile známých a jejich menších či větších ratolestí, jestli znají dámu, jestli ji hrají a jestli si myslí, že patří do 21. století plného důmyslnějších lákadel. Kupodivu to vyšlo tak padesát na padesát a mile mě překvapilo, že si i dnes v některých rodinách ještě tuto prý nejstarší deskovou hru s chutí zahrají. Předseda České federace dámy Robert Töpfer měl z mého zjištění radost. I když obecně už to prý u nás s dámou až tak optimisticky nevypadá.

Od dámy domácí k dámě mezinárodní

Za dob mého dětství uměl dámu každý. Nebo si to aspoň myslel. Kdy se u vás zrodila vášně pro tuto hru?

Jak říkáte, za mého dětství se dáma prostě hrála. Takže jsem ji jako malý kluk často hrával se svým dědou a později tátou. Na teplickém gymnáziu jsem pak získal pověst hráče, který jen tak snadno neprohráje. Jednou na chmelové brigádě

hrála taková místní figurka v tamní hospůdce šachy i dámu. Ten bodrý venkovan si dělal při hře s mými kamarády, co chtěl. „Na něj musí přijít Robert,“ rozhodli kluci a povolali mne, abych zachránil čest gymnazistů. No, nevyhrál jsem, ale ani neprohrál a sklídl první úspěch, protože vesničan na závěr prohlásil: „Jsi fakt dobrej.“ Nemyslete si, hospodští hráči byli tehdy vyhraní a skutečně to uměli. To už dnes bohužel neplatí, dnes spoluhráče v hospůdce těžko najdete.

Tehdy jste to bral čistě jako koníčka, je to tak?

Ano, po Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem a roční vojně jsem začal učit na ZŠ v Duchcově, to se psal rok 1977. A právě v té době ve slavném a oblíbeném časopise Mladý svět vyšel článek od Petra Mališe z Ostravy Jak zacházet s dámou. Tam jsem si přečetl o dámě mezinárodní. Petr Mališ byl první, kdo se u nás zúčastnil mistrovství Evropy a zahrál pár vynikajících partií. Okamžitě jsem se s ním spojil, byl jsem pozván na naše mistrovství republiky a vnikl do tajů té velké, mezinárodní dámy. Jenže znáte to, práce ve škole, rodina, děti, na damu jaksi nebyl čas.

Dáma a Casanova

Kdy tedy přišel zlom a mohl jste se plně věnovat dámě svého srdce?

Až později, když jsem začal pracovat pro vězeňskou službu jako učitel ve vězení pro mladistvé. Tehdy jsem doma v Duchcově rozjel při Domu

dětí a mládeže kroužek dámy. Ten jsem později přesunul do, považte, tehdejší zvláštní (dnes speciální) školy, kde jsme slavili největší úspěchy.

Jaké například?

Uspořádal jsem Casanova Open. Víte, Casanova na duchcovském zámku ve stáří pracoval jako knihovník, zde zemřel a v Duchcově je pochován. Zúčastnilo se ho kolem čtyřiceti hráčů z celé republiky i ze zahraničí – z tehdejšího NDR, SSSR, PLR. Ale to jsme se s mým žákem, pozdějším výborným hráčem Bohoušem Kebzou nabourali do České federace se sekci české dámy. Logicky jsme usoudili, že tato jednodušší varianta bude dětem přístupnější.

A měli jste pravdu?

Měli, tuto hru jsme se naučili opravdu dokonale, já sám se stal mistrem republiky a ve vytvořeném mistrovství družstev jsme v roce 2000 první turnaj s přehledem vyhráli.

^
Robert Töpfer, předseda České federace dámy (vlevo nahoře)

^
Mistrovství republiky v mezinárodní dámě. V akci jeden z prvních předsedů České federace dámy RNDr. Pavel Kadeřábek a náš nejlepší současný junior Richard Icha (vlevo dole)

^
Mistrovství žáků v české dámě v Nové Vsi v Krušných horách (vpravo dole)

^ Robert Töpfer se zahraničním soupeřem z Barbadosu

^ Jeden z největších festivalů šachu a her na světě, Czech Open, se koná každoročně v Pardubicích

Z historie

Dáma je jako desková hra známá 4000 let, její základy prý pocházejí z Kréty, v hlavním městě Heraklionu můžete ve zdejšímu muzeu spatřit nejstarší šachovnici. Později vykrystalizovala hra, kterou asi většina ze čtenářů zná, ale časem si různé země upravovaly pravidla. Proto známe dámu italskou, anglickou (checkers), brazilskou, ruskou a samozřejmě českou, která je unikátní pravidlem o přednosti dámy při skákání. A dámu polskou. To je ta mezinárodní.

S dětmi ze zvláštní školy?

Ano, přesně tak.

Česká dáma na vymření

Dnes jsou děti samý chytrý telefon, počítač.

Jak u nich překonáváte s dámou tato pokušení?

Těžko. Víte, když hrajete dámu, tak to za vás strýček Google nevyřeší a musíte si namáhat mozkové závity. A cestovat na turnaje? Málokomu se chce. Teď v létě jsme se zúčastnili mistrovství Slovenska v Trenčíně, od nás z Čech přijelo sedm hráčů, Slováků bylo šest. O týden později obrovská akce v Pardubicích – Czech Open, zimní stadion, celá plocha pokryta hracími stoly, přes dvě stovky hráčů v jednom okamžiku v akci... Ale šachistů! Nás dámistů se v koutku krčilo šestnáct, v té mezinárodní dokonce jen deset bez jediné zahraniční účasti. Z toho je mi smutno.

Jaký největší turnaj pořádá vaše federace?

Jmenuje se Zlatá Praha a letos se ho zúčastnilo 54 hráčů z celého světa. Domácích však bylo jen deset. A přitom byly doby, kdy kdo neznal dámu, byl společensky znemožněn.

Zmínil jste, že jezdíte hrát do zahraničí. Kam?

Hrajeme zajímavé lokální turnaje v Nizozemsku, Polsku, Rusku, ale třeba i v Chorvatsku, Turecku. Naše výprava byla na olympiádě v Číně.

Jak jsou na tom vaši zahraniční konkurenti?

Výborně hrají třeba Mongolové, afričtí hráči patří dlouhodobě mezi špičku. Na důkaz jejich excelence přidám jednu historku. Senegalec Baba

Sy se zúčastnil mistrovství světa a přišel jako divák k partii, kde jeden Francouz právě podával ruku svému soupeři na znamení, že partii vzdává. A skutečně, na desce stála z jeho pohledu neřešitelná pozice. To však Sy nevěděl a k údivu přihlížejících gratuloval Francouzovi k výhře. „Ne, já prohrál,“ oponoval. A tu přistoupil legendární Senegalec k desce a provedl nevídanou obrovskou kombinaci, po které skutečně ten, co partii vzdal, vyhrál.

Dáma, nebo šachy?

No, jak to tak vypadá, není radno dámu podceňovat. Nabízí se kardinální otázka: co je těžší: dáma, nebo šachy?

Každá hra má samozřejmě svá úskalí, ale my dámisté říkáme, že jsme schopni se šachisty hrát rovnocennou hru, ale šachista s námi nikoliv. Možná je to tím, že šachy jsou notoricky známé, ale kdo zná dámu? Myslím tím tu mezinárodní.

Je těžké do jejich tajů proniknout?

Ano, mistrovské partie mohou trvat i více než pět hodin a rozhoduje se až v závěru, třeba tři proti třem kamenům. Jde o kombinační hru, která přináší radost, napětí, úctu k soupeři a neuvěřitelné emoce. Je postavena především na kombinačním myšlení, jak jsem se o tom mnohokrát přesvědčil. Každého, kdo bude mít chuť pustit se do tajů dámy, ať už pro radost ze hry nebo proto, aby si dokázal, že něco umí, mezi sebou rádi přivítáme. Dáma za to stojí, věřte mi.

Text: Jana Jenšíková

Foto: archiv České federace dámy a Shutterstock

Příroda na dosah

Hmyzí domeček

Chtěli byste nahlédnout do
tajemného mikrosvěta broučků
a jiných maličkých stvoření?

Každý sebemenší tvor má na světě své místo a je důležitý jej chránit. Proto jsme se rozhodli vytvořit pro tyto bytosti domeček, který slouží jako úkryt pro mnoho druhů užitečného hmyzu. Různé otvory a zákoutí v něm pro něj vytvoří pocit bezpečí.

Domeček můžete umístit kdekoli na zahradě nebo v přírodě. Pamatujte, že každý brouček má rád něco jiného, proto tomu přizpůsobte výplň domečku. Popusťte uzdu své fantazii. Můžete použít suchou trávu, mech, nalámané klacíky, rákosová stébla, větve s měkkou dužninou (bezové), stonky slunečnic či divizny, dřevěné odřezky, šišky...

Šišky jsou například vhodné pro škvory. Mech nebo stará tráva poslouží jako úkryt slunéčkům. Zlatoočka mají ráda přitímí, vhodné jsou tedy pro ně nalámané klacíky. Včelky uvítají dřevo s vyvrtanými otvory. Střevlíci mají rádi mech, trouchnivější dřevo či kůru.

V domečku se mohou zabydlet také další užiteční pomocníci – čmeláci, motýlci, pestřenky („vosíčky“) nebo pavouci.

Váš Optys
Foto: archiv Optysu

Domečky si můžete prohlédnout na www.optys.cz.

Ve vzduchu se mísí vůně koláčů, vína a dozrávajících třešní. Slunko praží, po dlažbě zvoní podkověnky muzikantů a tanečníků scházejících se u Skalické brány před slavnostním průvodem vyšňořenými ulicemi hlavního města našeho folkloru – Strážnice. Letos už po čtyřiasedmdesáté.

Vteřiny křehké...

F jako festival. Nebo folklor

Stojím se slamákem na hlavě před domečkem pratety Jiřiny. Letos jí bylo dvaadvadesát a od roku 1946 nevynechala snad jediný průvod. Beru za kliku stoletých dveří a překročím mohutný práh do venkovské předsíně, odkud vedou zaprášené schody na půdu. Jako dítě jsem se tu vždycky zastavila a dumala, zda nahoře není schovaný ten poklad, který chrání podle strážnické pověsti bezhlavý rytíř. Dnes už vím, že tam je, i když na první pohled vypadá jako haraburdí... V peněžence nosím pro štěstí černobílou fotografii starou právě šedesát let. Přesně na tomto místě na ní stojí v objetí moje babička s dědou, když ještě nebyli svoji. Kdyby ale fotografie nebyla „jen“ černobílá, bylo by vidět, že už je tam s nimi v bříšku i moje maminka.

„Štěpánko, tož vitaj a pojď si nalét,“ ozve se z okna do kuchyně hlas tety Jany, čerstvé sedmdesátnice, která se od čtyřicítky v podstatě vůbec nemění. U záhonu s obrovskými růžemi sedí prateta Jiřina, její maminka, která mi podobou i gesty tolik připomíná mou babičku. My ženy z rodu Stanislavů jsme si vlastně hrozně podobné. Fyzicky i některými svéráznými vlastnostmi. Tatínek tomu s gusem říká, že máme „strážnické tahy“.

Na lavičce pod malovanými okny spokojeně sedí jako mužský nestor dědeček ze slovenské strany řeky Moravy Ota, v jedné ruce pohárek s vínem, ve druhé koláč. Vypráví ze života a mladší naslouchají. Jsme tu všichni. Tety a strýčkové, rodi-

če a prarodiče, bratrance i sestřenice, vnoučata i pravnoučata. Je nás k padesáti a sejdemo se takhle jen jednou za rok. Na festivalu. A u sousedů vedle to mají podobně a na druhé straně taky tak. Je to pro Strážničany den D! Vlastně F! Jako festival. Nebo folklor.

V místním rozhlasu už to praská a lupe a chropití a letitá znělka svolává diváky kolem vyzdobené trasy průvodu od Skalické brány po zámekský park. Posedají si na lavice, poháček bílého přichystaný pro ty, kteří se zastaví a odtancují kolečko, ať už jsou ze Slovácka, Chodska, Horehroní, z Balkánu, Japonska či z Afriky. Je poslední červnová sobota a jindy šestitisícová Strážnice nabobtná lidmi s jediným cílem: projevít lásku a úctu. K muzice, ke zpěvu a tanci, k tradicím a umu předků, radovat se ze života, vzájemnosti a porozumění napříč zeměmi a světadíly.

Mezinárodní folklorní festival se ve městě za mohutnými branami na moravsko-slovenském pomezí poprvé uskutečnil v roce 1946, od roku 1953 na něj přijíždějí zahraniční soubory snad ze všech kontinentů. V parku kolem zámku Žerotínů a skanzenu jihovýchodní Moravy jim na amfiteátrech Zahrada, Bludník či Zámek patří komponované pořady s obrovským diváckým ohlasem. Dalším vrcholem hlavně pro místní fajnšmekry je soutěž ve slováckém verbuňku;

kapacity přírodních stadionů nestačí, takový je o šohaje zájem.

Ale co je pro mne hlavní, to je spousta, spousta mladých lidí, kteří permanentně, po desítky let, nahrazují ty, kteří nenávratně odcházejí.

Ačkoli jsem se narodila na jihu Čech, na moravském folkloru jsem díky moravsko-slovenským kořenům vyrostla. Je to moje srdeční záležitost. A tady jsou davy mých vrstevníků. Tanečníků, kteří ve dvojčkách na výzvu moderátora během jediného okamžiku zaplní jeviště amfiteátru, aby se naučili novou figuru. Desítky dvacetiletých muzikantů, kteří se neznají, nikdy se neviděli, ale potkají se v zámekském parku, aby pro tuto chvíli, pro tento okamžik vytvořili improvizované hudební těleso, kde nikomu není třeba říkat, co a jak má hrát. Protože to všichni cítí. Mají to v sobě. A odkapává z nich tón po tónu radost. Proto jsem tu tak šťastná. Jak zpívá Jura Pavlica a jeho Hradišťan, tohle jsou ty vteřiny křehké. Globalizaci, komercializaci a všem těm sociálním sítím nahrazujícím lidské slovo a teplo navzdory.

Doporučuji jedině: Zažít si to na vlastní kůži. Tož otvírajte sa, strážnické brány. I v roce 2020 tu bude zaručeně plno.

Text: Štěpánka Kotrbová

Foto: Otto Hodáň a www.festivalstraznice.cz

Mezinárodní folklorní festival Strážnice

Každý poslední víkend v červnu se do Strážnice sjíždějí tisíce návštěvníků, aby si užili příjemné atmosféry města, zámekského parku a skanzenu. Během festivalu se mohou potěšit krásou lidových písní, tanců a krojů ve slavnostním průvodu i v mnoha různých pořadech, zkusit si i tance z cizokrajných koutů světa a společně si zazpívat a zatancovat u lidových muzik.

www.festivalstraznice.cz

**Tož otvírajte sa,
strážnické brány.**

POUŽÍVEJTE MODERNÍHO POMOCNÍKA VE VAŠÍ ŠKOLE

AMOS vision je interaktivní dotyková nástěnka připravená poskytnout žákům, učitelům a přátelům školy informace, které denně potřebují, mohou využít nebo jim pomohou v osobním životě.

TECHNICKÉ PARAMETRY

- Interaktivní dotykové zařízení s úhlopříčkou 48"
- Rozlišení full HD
- PC, síťové LAN připojení
- Odolný kovový kryt a bezpečnostní sklo
- Integrované školní informační systémy

PREVENCE, OSVĚTA A VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH ŠKOLY

Jakékoliv informace, které si škola přeje sdělit svým studentům a jejich rodičům.

Obsah si škola aktualizuje podle svých potřeb.

Jídelníček	Události školy
Suplování	Úspěchy studentů
Fotografie	Aktuální rozvrhy
Školní řád	Dokumenty školy
Mapa školy	Školní knihovna
Zpravodajství	Školní časopis
Dotazníky	Formuláře

Garance odbornosti

Jednoduché ovládání

Ámosova knihovna

Moderní technologie

OBSAH VYSÍLANÝCH POŘADŮ

Životaspráva

Drogová prevence

Dopravní výchova

IT bezpečnost

První pomoc

Volba povolání

Prevence kriminality

Etické chování

Společenská odpovědnost

Podpora sportu

Ekonomická gramotnost

Zpravodajství

6. ročník celostátní soutěže pro dětské týmy Srdce s láskou darované odstartoval!

Letos s novinkou – Zvláštní cenou Za pomoc Zemi!

Už na 25 tisíc
soutěžících
a 1300 soutěžních
prací.

Podrobné informace o projektu
najdete na www.srdceslaskou.cz
včetně galerie všech předešlých soutěžních prací.

Srdce s láskou darované je také na Facebooku!

www.srdceslaskou.cz

Rodina Srdce s láskou darované

Záštita

Patron

Mediální partner

Soutěž vyhlašují a pořádají

Partneři

Davido
www.zpevticha.cz

Partneři

Irena Chříbková
www.auditeorganum.cz

Před výrobou srdce by se měly děti v kolektivu zamyslet nad tím, komu by je chtěly darovat a proč. Děti mohou vyrábět srdíčka pro své blízké, pro seniory v domově důchodců, mohou vybrat člověka ve svém blízkém i vzdáleném okolí, který by si srdce zasloužil za nějaký mimořádný čin, mohou srdíčkem někoho podpořit v nelehké situaci. . . Při výrobě srdce nejsou děti limitovány ani velikostí ani materiálem. Mohou vyrobit kolektivně jedno srdce libovolné velikosti, nebo každý člen kolektivu může vyrobit srdíčko samostatně. Fotografie výrobku (a nejlépe celého procesu tvorby, předání apod.) děti doprovodí textem a případně videem, z něhož bude zřetelné, komu a proč srdce darují. Text, fotografie i video posuzuje porota jako celek.

P. S.: Soutěžní projekt nemusí mít vždy tvar srdce! Fantazii se meze nekladou, měli jsme mj. kolo, auto, stromy, andílky i televizi 😊.

NOVINKA! Pomáháme Zemi!

V případě projektů, které budou soutěžit o Zvláštní cenu Za pomoc Zemi, nemusíte tvořit výrobek/ srdce. Může za vás hovořit samotný čin, kterým jste Zemi pomohli, ať už je to třeba vysazení stromu, vyčištění potůčku nebo nová zahrádka u vaší školy. Možností najdete kolem sebe spoustu. Svě úsilí dobře zdokumentujte a text, fotky a video ze své akce pošlete jako přihlášku do soutěže tradiční cestou.

Pravidla 6. ročníku soutěže Srdce s láskou darované

Účastníkem soutěže se mohou stát kolektivy z mateřských a základních škol, družiny, kolektivy dětí z dětských domovů, ZUŠ, mateřských center a ostatní dětské kolektivy (nejméně 3 a nejvíce 30 dětí/kolektiv), které splní stanovená pravidla. Do soutěže se nemohou přihlásit jednotlivci. Každý ze soutěžních kolektivů se může přihlásit pouze s jediným projektem; škola může zaslat libovolný počet příspěvků různých kolektivů.

Soutěžní je jedna fotografie vyrobeného srdce (nebo srdcí) a jeden text libovolného žánru, z něhož bude zřejmé, komu je srdce určeno a proč. Soutěžící mají možnost dále nahrát do přihlášky až tři fotografie a video dokumentující proces tvorby i předání. Porota bude hodnotit celý tento proces a videoprezentace vítá!

Přihlášku lze podat pouze elektronicky prostřednictvím webových stránek www.srdceslaskou.cz. Podáním přihlášky soutěžící dávají organizátorům soutěže automaticky souhlas s možným publikováním svých příspěvků, fotografií i videoprezentací a se zasíláním časopisu AGE na v přihlášce uvedenou adresu.

Předepsaný formát fotografií je jpg, velikost A4, rozlišení 300 dpi (maximální možné rozlišení/kvalita fotografie; vítězné fotografie se budou zveřejňovat v časopise, proto musejí mít tiskovou kvalitu). Předepsaný formát textu/příběhu je word, rozsah od 1000 do 5000 znaků. Videoprezentace by měla mít maximální délku 7 minut.

Pozn.: Galerii soutěžních prací na srdceslaskou.cz generuje program přesně podle toho, jak jste přihlášku vyplnili. Proto prosím věnujte jejímu vyplňování náležitou pozornost. Děkujeme.

V předešlých ročnících se bohužel stávalo, že někteří soutěžící použili k videu neoprávněně písni jiných autorů bez jejich souhlasu. Proto byla některá videa administrátorem YouTube smazána. Z toho důvodu prosím použijte vlastní hudbu nebo si předem vyžádejte souhlas autorů písně.

Cíle soutěže

Podpora tradičních lidských hodnot, jako jsou láska, přátelství, rodina, vzájemná úcta.
Podpora týmové práce a rozvoj tvůrčích dovedností dětí.
Radost z vlastnoručně vytvořených výrobků i z darování, sdílení radosti v kolektivu.

- **Soutěžní příspěvky lze zaslat od 1. 10. 2019 do 31. 1. 2020.**
- Soutěží se **ve 2 kategoriích** (u smíšených skupin rozhoduje věk u převažujícího počtu dětí):
 - **Základní škola (3. až 9. ročníky),**
 - **Mateřská škola + 1. a 2. ročníky ZŠ.**
- Zvláštní ceny, které platí pro obě kategorie:
 - **Zvláštní cena pro školu za školní kolo,**
 - **Zvláštní cena předsedy Poslanecké sněmovny PČR,**
 - **Zvláštní cena za šíření projektu v zahraničí,**
 - **Zvláštní cena Za pomoc Zemi.**
- **Uzávěrka přihlášek je 31. 1. 2020, rozhoduje datum odeslání elektronické přihlášky.**
- Soutěž bude vyhodnocena do 10. 4. 2020.
- Výsledky zveřejní časopis AGE ve druhém vydání 2020; v průběhu roku 2020 pak mohou být v AGE a na Facebooku Srdceslaskou uveřejněny jednotlivé příběhy, fotografie, videa, rozhovory s vítěznými týmy, reportáže atd.
- Od 5. 2. do 15. 3. 2020 bude na webu www.srdceslaskou.cz probíhat veřejné hlasování, které určí TOP 10 z pohledu veřejnosti (nezávisle na porotě).
- Slavnostní setkání vítězů všech kategorií i hlasování se uskuteční na jaře 2020 v historických prostorách Poslanecké sněmovny PČR v Praze.

Celostátní soutěž Srdce s láskou darované je nedílnou součástí projektu AGE a vydavatelství ANTECOM jako jeden z hlavních organizátorů postupuje při její organizaci v souladu s pravidly GDPR a ve shodě s nimi jedná v oprávněném zájmu. Předávání cen bude snímáno médii. Z tohoto důvodu vyjadřují hosté svou účastí souhlas s pořízením a použitím audiovizuálního záznamu, který může obsahovat obrazové a zvukové záznamy týkající se těchto osob či jejich projevů osobní povahy.

Soutěží se o tyto ceny:

KATEGORIE ZÁKLADNÍ ŠKOLY (3. až 9. ročníky)

1. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 15 000 Kč),
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč pro všechny členy kolektivu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu.

Odměny pro školu/zařízení:

- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému ÁMOS vision,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

- hodina muzikoterapie.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- třídní relaxační pobyt v lázních Luhačovice pro 2 osoby ve čtyřhvězdičkovém boutique hotelu Radun,
- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

2. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 10 000 Kč),
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč pro všechny členy kolektivu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,

- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny.

Odměny pro školu/zařízení:

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

3. místo:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 5000 Kč),

- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny.

Odměna pro školu/zařízení:

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

4.–10. místo:

(v obou kategoriích)

- balíček s překvapením (ze sortimentu firmy OPTYS).

VEŘEJNÁ HLASOVACÍ SOUTĚŽ

1. místo:

Odměny pro školu/zařízení:

- účast celého týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému ÁMOS vision.

1.–3. místo:

- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,

- originální medaile s logem soutěže pro celý tým,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- dárky Centropen,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na koncert.

ZVLÁŠTNÍ CENA PŘEDSEDY POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR

- účast týmu na slavnostním setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- dárek od předsedy PS PČR,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- dvě vstupenky na koncert pro vedoucí kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny.

KATEGORIE MATEŘSKÉ ŠKOLY + 1. a 2. ROČNÍKY ZŠ

ZVLÁŠTNÍ CENA
PRO ŠKOLU ZA
ŠKOLNÍ KOLO

1. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 10 000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

2. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 6000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

3. místo:

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 3000 Kč),
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert.

- účast pedagoga/vedoucího kolektivu na slavnostním vyhlášení vítězů soutěže v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
- dárkový certifikát v hodnotě 40 000 Kč na zřízení a instalaci systému ÁMOS vision,
- výtvarné potřeby a dárky Optys a Centropen v hodnotě 10 000 Kč,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- přívěsek srdíčka se šlupnou Swarovski,
- dvě vstupenky na koncert,
- sladká odměna.

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA POMOC ZEMI (odměníme 3 týmy)

- pozvání zástupců týmu s vedoucím/pedagogem na slavnostní setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- návštěva celého týmu v areálu společnosti LIKO-S ve Slavkově u Brna, prohlídka živých staveb, workshop atd.,
- 10 000 Kč od LIKO-Su každému týmu na jeho další ekologický projekt,
- sestavitelná ptačí budka (foto viz zadní strana obálky AGE) pro každého člena týmu od společnosti OPTYS,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,

- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro celý tým,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměny pro pedagoga/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na koncert.

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA ŠÍŘENÍ MYŠLENKY PROJEKTU

- účast vedoucích kolektivu na slavnostním setkání v PS PČR,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- poukázka na knihy v hodnotě 1000 Kč pro kolektiv,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu:

- inspirační karty z dílny malířky Lucie Ernestové,
- originální dárek z vamberecké krajky,
- luxusní bonboniéra v dřevěné krabičce s motivem srdce.
- dvě vstupenky na koncert.

Odměna pro školu/zařízení:

- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Novinka letošního
ročníku soutěže

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA POMOC ZEMI

Země volá na poplach! Pomoci můžeme všichni. Proto jsme se rozhodli rozšířit Srdce s láskou darované o Zvláštní cenu Za pomoc Zemi. Pojďme společně něco udělat! Vysadit stromy, rostliny, vyčistit tůňku, příkop, kus parku nebo lesa. Pomoci ptáčkům a zvířatům či se zamyslet nad tím, jestli nemůžeme ještě zužitkovat něco z toho, co vyhazujeme. Uvědomme si, že všechno, co děláme, svět kolem nás ovlivňuje. A záleží na nás, jaký bude.

Zvláštní cenu Za pomoc Zemi zaštitila česká rodinná společnost LIKO-S, která je průkopníkem v budování staveb souznících s přírodou.

Odměňujeme 3 týmy! Všechny získají:

- pozvání zástupců týmu s vedoucím/pedagogem na slavnostní setkání vítězů v historických prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
- návštěvu celého týmu v areálu společnosti LIKO-S ve Slavkově u Brna, prohlídku živých staveb, workshop atd.,
- 10 000 Kč od společnosti LIKO-S každému týmu na jeho další ekologický projekt,
- sestavitelnou ptačí budku (foto viz zadní strana obálky AGE) pro každého člena týmu od společnosti OPTYS,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro celý tým,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměny pro pedagoga/dospělého vedoucího kolektivu:

- originální dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na koncert.

Porota 6. ročníku soutěže Srdce s láskou darované

JAN SCHMID

předseda poroty, zakladatel
a ředitel Studia Ypsilon

JANA JENŠÍKOVÁ

za společnost ANTECOM,
vydavatele časopisu AGE

JIŘÍ LÁBUS

za Studio Ypsilon

JAN VÍCHA

za společnost OPTYS,
partnera časopisu AGE

MARTIN DEJDAR

za Studio Ypsilon

ANNA MAJEWSKÁ

za společnost OPTYS,
partnera časopisu AGE

JAN JIRÁŇ

za Studio Ypsilon

RADEK VONDRÁČEK

předseda Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky

Hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz

Nezávisle na hodnocení poroty soutěže Srdce s láskou darované bude probíhat v termínu od 5. 2. do 15. 3. 2020 hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz, kde jsou uveřejněny všechny příspěvky došlé do soutěže. Tímto může kdokoli dát hlas tomu týmu, jehož práce se mu líbí. V konečné fázi pak počty hlasů vyhodnotí počítač a zveřejníme TOP 10, které z tohoto veřejného hlasování vzejdou. První tři vítězné týmy získají hodnotné odměny (viz předchozí strany).

Obdiv poroty mají všichni soutěžící, a všechny jejich práce tak zůstanou zveřejněny na www.srdceslaskou.cz. Všichni také obdrží milé dárky ze sortimentu společnosti Optys jako poděkování za účast.

Předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Radek Vondráček nejen poskytuje záštitu dalšímu ročníku naší celostátní soutěže pro dětské týmy Srdce s láskou darované, ale je jedním z iniciátorů vzniku Senior parlamentu – internetové diskuzní platformy pro občany starší 55 let. Jejím obliba roste stejně jako počet členů. Přiznal se nám, že je to pro něj také srdeční záležitost.

Kde se tedy vzal nápad nabídnout široké veřejnosti Senior parlament (SP)?

Na prvotní myšlenku poskytnout starším lidem prostor pro diskuzi o politických a celospolečenských tématech mě přivedl tatínek. Jeho generace se pravidelně setkává v restauraci a probírá tam všechno možné, samozřejmě včetně politiky. Nadává se na nové zákony, padají argumenty pro i proti. Základem jsou vždy životní zkušenosti, a o to tu jde především. Senioři mají na svět někdy daleko rozumnější, ucelenější a „střízlivější“ pohled, než si společnost dokáže představit. Víím, o čem mluvím, můj táta je sice už „zasloužilý“ důchodce, ale je aktivní, pořád má skvělé nápady a o světě ví mnohdy daleko víc než já...

Radek Vondráček:

**Zajímá mě názor
generace našich rodičů a prarodičů**

<

K myšlence Senior
parlamentu přivedl
předsedu PS PČR jeho
tatínek Jiří Vondráček

Chtěli jsme zkusit dát téhle debatě určitá pravidla, rámec, propojit nejen lidi z jedné vesnice, ale z různých koutů republiky. Konkrétní podoba Senior parlamentu je samozřejmě výsledkem práce týmu nadšenců, není to dílo Radka Vondráčka. Moje role je, dá se říct, jenom symbolická.

Kolik členů má Senior parlament a jak se mohou hlásit další?

Právě v těchto dnech atakuje hranici 200 členů, což je shodou okolností počet poslanců v Poslanecké sněmovně. Původně jsme si nedokázali ani představit, že by byl takový zájem. Potvrdilo se, že radost ze sdílení názorů je lidem přirozená. A zatímco mladí „ujíždí“ na Facebooku a Instagramu, části starší generace vyhovuje jiný, řekněme kultivovanější formát. Udělalo by mi radost, kdyby číslo dál rostlo nebo se dokonce znásobilo. Ještě pro upřesnění, registrace do Senior parlamentu je trochu složitější než u běžného portálu. Totožnost členů, včetně jejich věku, je správci ověřena. Takže žádné anonymní a falešné profily plodící sprosté urážky, žádné slovní podpásovky jako v běžných internetových fórech jen tak nehrozí. Za každým příspěvkem stojí reálná osoba. Všechny informace potřebné k bezplatné registraci najde zájemce přímo na webové stránce www.seniorparlament.cz.

Máte v plánu setkat se se členy Senior parlamentu osobně?

Jedno setkání máme už dokonce za sebou. V březnu jsem pozval členy SP do Poslanecké sněmovny, přijelo jich asi sedmdesát. Někteří dorazili z druhého konce republiky, toho si moc vážím. Odjížděli myslím spokojení, plní zážitků. Provedl jsem je sněmovnou, měli možnost sedět v hlavním jednacím sále, dlouze jsme debatovali. Každý dostal prostor pro svůj názor, diskuze byla živá a podnětná. Vždycky ocením,

když se mnou lidé mluví na rovinu. Rád na to vzpomínám a setkání stoprocentně zopakuji. Organizačně to ovšem není úplně snadné, navíc členů stále přibývá, moje představa je sejít se jednou dvakrát za rok.

Na co se vlastně tematicky Senior parlament zaměřuje?

Tak především tam probíhají diskuze nad návrhy zákonů, které aktuálně řeší poslanci na plénu Poslanecké sněmovny. Členové SP hlasují v anketách a komentují jednotlivá témata a problémy. Vše je velmi přehledné, SP není zahlcen žádnými složitými, dlouhými elaboráty. Návrhy zákonů jsou podané stručně a tak, aby je pochopil každý, bez ohledu na úroveň znalostí legislativy. SP je totiž pro každého, nehlédě na povolání a už vůbec ne na politické smýšlení. Vládne tam pluralita názorů. A to byl náš cíl. Jak jsem zaznamenal, zapojují se třeba i bývalí politici, proč ne? Čím pestřejší zastoupení, tím lépe.

Jaké téma vzbudilo v poslední době nadprůměrnou odezvu?

Kdybych měl jmenovat jedno, tak je to manželství homosexuálů. Aktuálně se členové vyjadřují například ke zvýšení rodičovského příspěvku nebo k plánované ústavní žalobě na prezidenta republiky.

Mohou mít diskuze v Senior parlamentu reálný vliv na rozhodování zákonodárců v Parlamentu?

SP není žádná oficiální instituce, to je třeba zdůraznit. Já osobně tamní diskuze sleduji a vnímám jednotlivé názory. Dovedu si představit, že ve sněmovně použijí výsledek hlasování členů SP jako argument.

Za rozhovor děkuje Jana Jenšíková

^

V hlavním jednacím sále
sněmovny se sešlo na
sedmdesát seniorů

^

Každý dostal prostor
projevit svůj názor

Foto: archiv PS PČR

 centropen®

ANTI-STRESS BLACK

černé antistresové omalovánky

Unikátní kreativní set metalických popisovačů s výraznými barvami a netradičními omalovánkami, které jsou **vytištěny transparentním lakem na kvalitním černém papíru** s motivem býka, chameleona, koně a páva.

V kombinaci s fantazií vznikají jedinečné obrázky s vysokým kontrastem barev.

ukázka vymalování

Sada obsahuje 6 popisovačů s metalickými inkousty a 4 černé omalovánky A4.

**Hrdý partner
celostátní soutěže**

Srdce
s láskou darované

www.centropen.cz

DUHOVÁ KOČKA — AUTORSKÝ OBCHOD LUCIE ERNESTOVÉ
věnuje vítězům soutěže Srdce s láskou darované
nádherné hry a inspirační karty.

Hrdí partneři
celostátní soutěže

Srdce
s láskou darované

 **DUHOVÁ
KOČKA**
LUCIE ERNESTOVÁ
WWW.DUHOVAKOCKA.CZ

boutique ★★★★★
HOTEL RADUN
Est. 1928

Zažijte úslužnost první republiky v krásných moravských lázních Luhačovice.

www.hotelradun.cz

Fenoménn krajka

Výuka krajkářství nebyla ve Vamberku nikdy přerušena. Letos oslaví vamberecká Krajkářská škola 130 let od svého založení. K tomuto jubileu uspořádá Muzeum krajky výstavu, která bude slavnostně zahájena hejtmánem Královéhradeckého kraje Jiřím Štěpánem 13. září v 17 hodin. V rámci vernisáže bude možné na zahradě muzea zhlédnout módní přehlídku.

Vamberecká krajka byla a je ceněná doma i v zahraničí. A město Vamberk se může pyšnit jako jedno z mála středisek tohoto jemného řemesla nepřerušenou tradicí výroby ručně paličkovaných krajek, která má i dnes své pokračovatele.

Trocha historie

Traduje se, že paličkovanou krajku přinesla do Vamberka belgická šlechtična Magdaléna Grambová v první polovině 17. století, když její manžel Kašpar z Grambu získal zdejší panství za třicetileté války. Krajky se vyráběly do začátku 20. století skoro v každé domácnosti.

Počátky krajkářského školství ve Vamberku můžeme vztáhnout již k roku 1887, kdy zastupitelé města projednávali potřebu zřízení krajkářské školy „k ulevění bídy obyvatelstva města a okolních obcí“. Po schválení městskou radou započaly přípravné práce, zajišťování prostor a prostředků k zaplacení učitelky. Zároveň byla sepsána žádost o zřízení krajkářské školy, která byla podána na c. k. Ministerstvo kultu a vyučování ve Vídni. Tato žádost byla kladně vyřízena

9. května 1888. Vyučování začalo v září 1889 a za jedinou učitelku byla vybrána Antonie Kubiasová, absolventka krajkářských kurzů ve Vídni. V prvním roce měla Krajkářská škola 17 žáků.

V roce 1905 došlo ze strany centrálních úřadů k zestátnění všech krajkářských škol a jejich převedení pod Ústřední krajkářský běh ve Vídni. Výuka ve vamberecké škole byla výjimečná především tím, že se zde žákyně učily nejen jednotlivým technikám, ale také kresbě. Absolventky tak získaly možnost samy dále rozvíjet techniky paličkování krajek. Do první světové války vzniklo v přilehlých obcích dalších pět krajkářských škol (Potštejn, Rokytnice v Orlických horách, Pastviny, Žamberk a Rybná nad Zdobnicí). Tyto školy fungovaly většinou zároveň s obecními školami a výuka na nich probíhala v rámci vyučování.

V roce 1919 se Krajkářská škola ve Vamberku stala pobočkou Státního ústavu školského pro domácí průmysl v Praze. V době mezi válkami se průměrný roční počet žáků ustalil mezi čtyřiceti až padesáti. Ze sbírek Krajkářské školy bylo roku 1929 zřízeno Muzeum krajky.

Současnost Krajkářské školy ve Vamberku

Období let 1999 až 2006, po zániku Školského ústavu umělecké výroby v Praze, bylo charakterizováno především hledáním náhradních a provizorních řešení. Od roku 2006 se Krajkářská škola stává organizační složkou města, čímž byla definitivně odstraněna nejistota její další existence. Aktuálně je její provoz plně hrazen z rozpočtu města Vamberk a je zajištěn po stránce personální i materiálního vybavení, včetně odpovídajících prostor v tzv. Kubiasově vile, která je památkově chráněnou budovou. Ve školním roce 2018–2019 navštěvovalo kurzy vamberecké Krajkářské školy 49 dětí a 93 dospělých, letního kurzu se zúčastnilo 30 žáků.

Hravě v Muzeu krajky

Kromě nové výstavy u příležitosti jubilea Krajkářské školy plánuje Muzeum krajky Vamberk zcela nový edukační program pro stálou expozici s názvem „Od lnu k nitce, od nitky ke krajcce“. A na co se mohou děti těšit? První lekce s názvem „Od lnu k nitce“ jim představí způsob zpracovávání obou materiálů. Průvodci mladších žáků se stanou dvě loutky, Lníček a Vlníček. Děti si vyzkouší lámání lnu na trdlici, česání vlny na kramplich či tkaní na malém horizontálním stavu. Budou moci porovnat rychlost spřádání pomocí vřetena, které je známo již od pravěku, a kolovratu, který práci přádlén velice zrychlil. Kromě toho je čekají hry, pracovní listy a ukázka krajek ze sbírek muzea.

V druhé lekci odhalíme historii krajky a možnosti její výroby. S dětmi tak zjistíme, co se skrývá například pod slovem „herdule“ či proč je potřeba při ruční výrobě krajky tolik špendlíků. Opět je bude provázet loutka, tentokrát víla Kraječka, a budou si moct co nejvíc činností spojených s krajkou vyzkoušet včetně techniky řetízku, základního prvku paličkované krajky.

Výstavní prostory MGOH

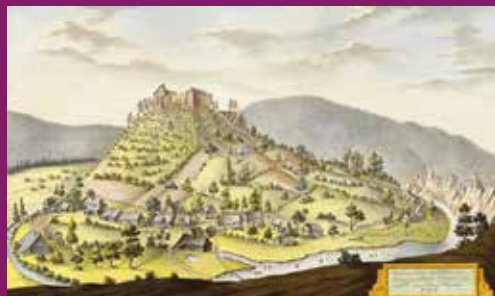
II. patro Kolowratského zámku,
Rychnov nad Kněžnou
do 27. října 2019

Prostřeno!

Výstava představuje sváteční i všední stolování v různých venkovských i městských domácnostech v průběhu času, především v 19. a první polovině 20. století.

Orlická galerie

II. patro Kolowratského zámku, Rychnov nad Kněžnou
do 27. října 2019

Města, obce a památná místa našeho kraje na kresbách Jana Venuta

Výstava přináší výjimečnou příležitost seznámit se s drobnými vedutami pilného kreslíře Jana Venuta, na kterých jsou poprvé obrazově zachycena mnohá města a místa Orlických hor a Podorlicka.

Sýpka – Muzeum Orlických hor

Rokytnice
v Orlických horách
28. září 2019

Vyrob si svého draka!

Podzim je tradičním časem pouštění draků.

V minulosti si děti draky běžně vyráběly samy. Navažte na tuto tradici, navštivte tvůrčí dílnu a vyrobte si svého vlastního papírového draka.

Text: Mgr. Martina Rejzlová, Mgr. Martina Marxová,
Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou (MGOH)

Foto: archiv MGOH, města Vamberk a Marek Jenšík

Ilustrace v pozadí: Shutterstock

Tradiční pardubický perník pečený s láskou

JaJa Pardubice s.r.o.

www.pardubickypernik.cz

*Kvalita a jedinečnost v každém kousku
nejen pro vítěze soutěže Srdce s láskou darované*

**Hrdí partneři
celostátní soutěže**

*Srdce
s láskou darované*

Ve veltruské čokoládovně Pralinka
si můžete čokoládové dobroty
zkusit s dětmi vyrobit.

Čokoládovna Pralinka
ruční výroba čokolády a pralinek

*Olga Klejnová
Žižkova 324, Veltrusky
tel.: 605 804 801*

^
Lady Milena Grenfell-Baines

>
Na návštěvě v České škole
v Edinburghu

„Wintonovo dítě“ Milena Grenfell-Baines v České škole v Edinburghu

V květnu přijala moje pozvání a vydala se vlakem z Anglie do Skotska. Cestování tímto dopravním prostředkem je s jejím životem velmi spjaté. Tu nejdůležitější cestu takzvaným kindertransportem absolvovala Milena Grenfell-Baines před osmdesáti lety.

Lady Milena Grenfell-Baines, MBE (*1929)

Dětství prožila v Proseči u Skutče. V roce 1939 Milena s mladší sestrou odjela vlakem vypraveným Nicholasem Wintonem do Británie, kam za nimi posléze přijeli i rodiče. V Británii pak všichni zůstali. Milena vystudovala československou školu ve Walesu, stala se dětskou ošetřovatelkou a provdala se za architekta George Grenfell-Bainese, s nímž vychovávala čtyři děti. Je spoluzakladatelkou Společnosti přátel Liverpoolské filharmonie a proslula zejména tím, že v Británii zpopularizovala českou remosku. Za šíření dobrého jména České republiky ve světě získala ocenění Gratias agit udělované Ministerstvem zahraničních věcí ČR.
Zdroj: www.wintonfilm.com

Tehdy devítiletá Milena Fleischmannová společně s mladší sestrou nasedly do speciálně vypraveného vlaku z Prahy do Londýna. Maminka a dědeček je přivezli na pražské nádraží, ale na cestu do Velké Británie se vydaly obě sestry stejně jako všechny ostatní děti bez rodiny, s malým zavazadlem a číslem na šňůrce. Jely do neznáma, většina malých cestujících neměla ani tušení kam a proč. Dětský transport zorganizoval Angličan Nicholas Winton, o němž jako o zachránci nikdo nevěděl ještě následujících čtyřicet let.

Psal se rok 1939 a do bezpečí před nacistickou genocidou díky mladému Wintonovi stihlo z Československa odjet 669 dětí. Milena se sestrou Evou nastoupily do úplně posledního vlaku vypraveného z Prahy, který dojel do plánované destinace. Devátý transport o několik týdnů později již nesměl opustit hranice, jelikož vypukla válka.

Obě dívky měly pak štěstí ještě jednou, protože se později podařilo emigrovat i jejich rodičům a celá rodina se opět setkala; v Anglii již zůstali navždy. Většina rodin takové štěstí neměla, rodiče obvykle zahynuli v koncentračních táborech.

Vlaky plné většinou židovských nebo neárijských dětí vyjížděly do té doby i z dalších míst, a to z nacisty okupovaného Německa, Rakouska a Polska. Ujaly se jich rodiny z Francie, Nizozemska, Belgie a Velké Británie. Británie přijala

asi deset tisíc dětí, od novorozenců po sedmnáctileté. Humanitární záchranný program britské vlády fungoval od listopadu 1938 do září 1939.

Paní Milena na rodnou zem nikdy nezapomněla, celý život propojovala britskou a českou kulturu, za což získala mnohá ocenění.

V naší Czech School Scotland jsme měli tu výjimečnou příležitost se s ní setkat a povídat si s ní.

Dozvěděli jsme se například, že byla naposledy v Praze letos na jaře u příležitosti 80. výročí dětských záchranných transportů z okupovaného Československa. Ministr zahraničních věcí ČR Tomáš Petříček poděkoval také potomkům rodin, které se v roce 1939 postaraly o české děti.

Dnes je paní Milena ve spojení s pěti Wintonovými dětmi, které žijí různě po světě. Mluví krásnou češtinou, ale v Edinburghu nám vyprávěla anglicky. Mohla se tak podělit o svůj příběh se širším publikem. Pro všechny to byl silný zážitek. Jsme vděční za to, že za námi přicestovala, a za naši školu jí přejeme hodně zdraví do dalších let.

Text: Veronika Macleod

Foto: archiv autorky a M. Grenfell-Baines
Veronika Macleod je ředitelkou Czech School Scotland CIC v Edinburghu

Kdy začít s dětmi mluvit o penězích? A kdy jim dát kapesné?

Marcela Lesková je zkušenou finanční poradkyní ve finanční skupině Partners. Když se k ní dostalo několik zadlužených klientů s finančními problémy, pochopila, jak důležitá je prevence a finanční gramotnost. Proto teď navštěvuje školy, od základních až po vysoké, a předává finanční znalosti mladým generacím. „Čím dřív mladí pochopí, že se mají o své peníze svědomitě starat a dávat svému finančnímu rozpočtu pravidla, tím snáz mohou dosáhnout období finanční nezávislosti,“ vysvětluje.

Dá se o Češích říct, že jsou finančně gramotní? A jak moc?

Finanční gramotnost má z mého pohledu dvě zásadní složky. Ta první je dovednost nebo možná návyk plánovat důležité milníky v životě dopředu a být na ně finančně připraven. Takovým milníkem může být pořízení vlastního bydlení, koupě auta, dovolené, ale i zabezpečení se na důchodový věk. Když to jednoduše shrnu: mít rodinný rozpočet pod kontrolou v každé fázi svého života. Z mé praxe vychází, že v tomto bodě většina rodin i jedinců pokulhává a neví si s ním rady. Nemají například žádné pravidlo, podle kterého se řídí při vedení rodinného rozpočtu.

Druhou součástí finanční gramotnosti jsou pojmy a výpočty spojené s penězi a úkony na finančním trhu. Tato složka finanční gramotnosti je na vzestupu. Nicméně finanční gramotnost je komplexní dovednost, a tak jedna složka bez druhé fungovat nemůže.

Myslí Češi na budoucnost? Mají našetřeno?

Je to člověk od člověka, někdo přebírá zodpovědnost za svůj život a chce si splnit své cíle, a tak si na ně svědomitě šetří. Spousta však podléhá utrácení a na svou budoucnost nemyslí.

Proč to tak je? Jak to, že nemají strach, že najednou nebudou mít peníze?

^
Již sedm let se Marcela Lesková, finanční poradkyně v Partners, věnuje přednáškám o finanční gramotnosti ve školách. Je lektorkou neziskového projektu Den finanční gramotnosti

Lidé se často rozhodují impulzivně, pocitově, bez rozmyslu a uspokojují okamžitě své potřeby, tedy nakupují. S časovým odstupem pak mají špatný pocit z neuvážených rozhodnutí a přicházejí i pocity strachu. Zdravý finanční rozpočet je o disciplinovaném plánování, a to je úplným protikladem impulzivního nakupování. Je celkem běžné, že mladí lidé po roce v práci nemají naspořeno víc než 5000 korun i přesto, že ještě bydlí u rodičů a jejich nezbytné výdaje jsou minimální. Často se mi svěrují s pocitem jakési „bezmoci“, že nevědí jak na to, aby si vytvořili rezervy.

Jak by si lidé měli rozložit svůj příjem?

Existuje pravidlo zdravého rodinného rozpočtu 10-20-30-40, kde 40 % příjmu má být maximální spotřeba, 30 % maximální výdaj za bydlení, 20 % by mělo sloužit pro vytvoření rezervy například na rentu, bydlení a podobně a 10 % je na zajištění příjmů a krátkodobou rezervu například na dovolenou a dárky.

Proto jste se rozhodli při pořádání kurzů finanční gramotnosti zaměřovat hlavně na mládež?

Studenti středních a vysokých škol se připravují na vykročení do reálného života, a tak nejvíce potřebují informace, co je čeká. Čím dříve pochopí, že se mají o své peníze svědomitě starat a dávat svému finančnímu rozpočtu pravidla, tím snáz mohou dosáhnout finanční nezávislosti.

V jakém věku je ideální začít učit děti, jak nakládat s penězi?

Nedělala bych z toho vědu. Děti opakují návyky svých rodičů téměř od narození. Jde tedy spíš o to, jaký vzor v této oblasti rodiče dávají a zda jsou s nimi děti přítomné při běžných aktivitách, kde se o penězích rozhoduje, jako jsou například nákupy, návštěva banky a tvorba rodinného rozpočtu.

Máte nějaký příklad?

Důležité je povídat si s dětmi o tom, kde se berou peníze. Kolik hodin denně rodiče pracují, aby vydělali určitý obnos peněz. Při nakupování je dobré upozorňovat děti na to, kolik co stojí. Vymyslet třeba hru Zvládneme dnes nakoupit za 500 korun? Říkat si, co by kdo koupil, jak by vybíral a proč? Přizvat děti i k plánování dovolené, udělat z toho rodinný projekt a zadat jim, aby například zjistily, kolik stojí ubytování.

Kapesné: ano, nebo ne? Kdy začít dávat a kolik?

Kapesné je určitě možnost, jak se ve finanční gramotnosti zdokonalovat. Ideální by bylo, kdyby to nebyly jen předané peníze, ale proběhl u toho rozhovor dětí a rodičů na téma: na co je dobré peníze použít, čeho se vyvarovat, jestli je něco, co by si chtělo dítě pořídit, a tak si na to bude část odkládat. Nastavit pravidla prvního „rozpočtu“ dítěte. Kdy začít a kolik dávat je hodně dáno rodinnou situací, zda dítě dojíždí do školy, kupuje si obědy a podobně. Myslím, že v deseti letech už by mělo mít možnost s kapesným hospodařit.

Je špatné, když ho děti nedostávají vůbec?

Minimálně mají menší možnost natrénovat si hospodaření s penězi. Tedy činnost, kterou v dospělosti budou dělat každý den. A rodiče přicházejí o možnost s dětmi jednotlivé situace rozebírat a být jejich partáky i v této oblasti.

Věnují se podle vás školy finanční gramotnosti?

Během sedmi let, kdy chodím školit finanční gramotnost do škol, je vidět výrazný pokrok v této oblasti. Školy mají snahu toto téma s dětmi probírat. Nicméně jsou také časté případy, kdy si s tím absolutně nevědí rady. Učitelé vědí, že je to důležité téma, chtějí ho předávat prakticky, ale nemají dostatečné didaktické pomůcky, a tak jej upozadují. Takže je to asi jako u jiného učiva, které škola zprostředkovává – záleží na učiteli, zda dá finanční gramotnosti dostatečný prostor.

*Za rozhovor děkuje Daniel Libertin
Foto: archiv Partners, Shutterstock*

Vzdělávací projekt Den finanční gramotnosti spustila Partners finanční skupina v září roku 2011 jako reakci na nízkou finanční vzdělanost v Česku. Proškolení lektori DFG navštěvují bezplatně žáky a studenty škol a formou odpovídající jejich věku jim vysvětlují základní pravidla zdravého hospodaření a upozorňují je na možná rizika světa peněz.

Praktické rady, testy finanční gramotnosti a další informace lze najít na webu denfinancnigramotnosti.cz, kde si můžete také domluvit přednášku lektora.

O PROJEKTU

Pouze 52 % lidí v České republice rozumí penězům.

Proto se od roku 2011 usilovně snažíme lidem rozšířit finanční obzory. Jak věci správně naplánovat, udržet si ve vyšším věku životní standard nebo se umět poprat s následky nepříjemných životních událostí!

www.partners.cz

Létat jako ptáci

^
Mrazivé podzimní ráno
nad Železnými horami

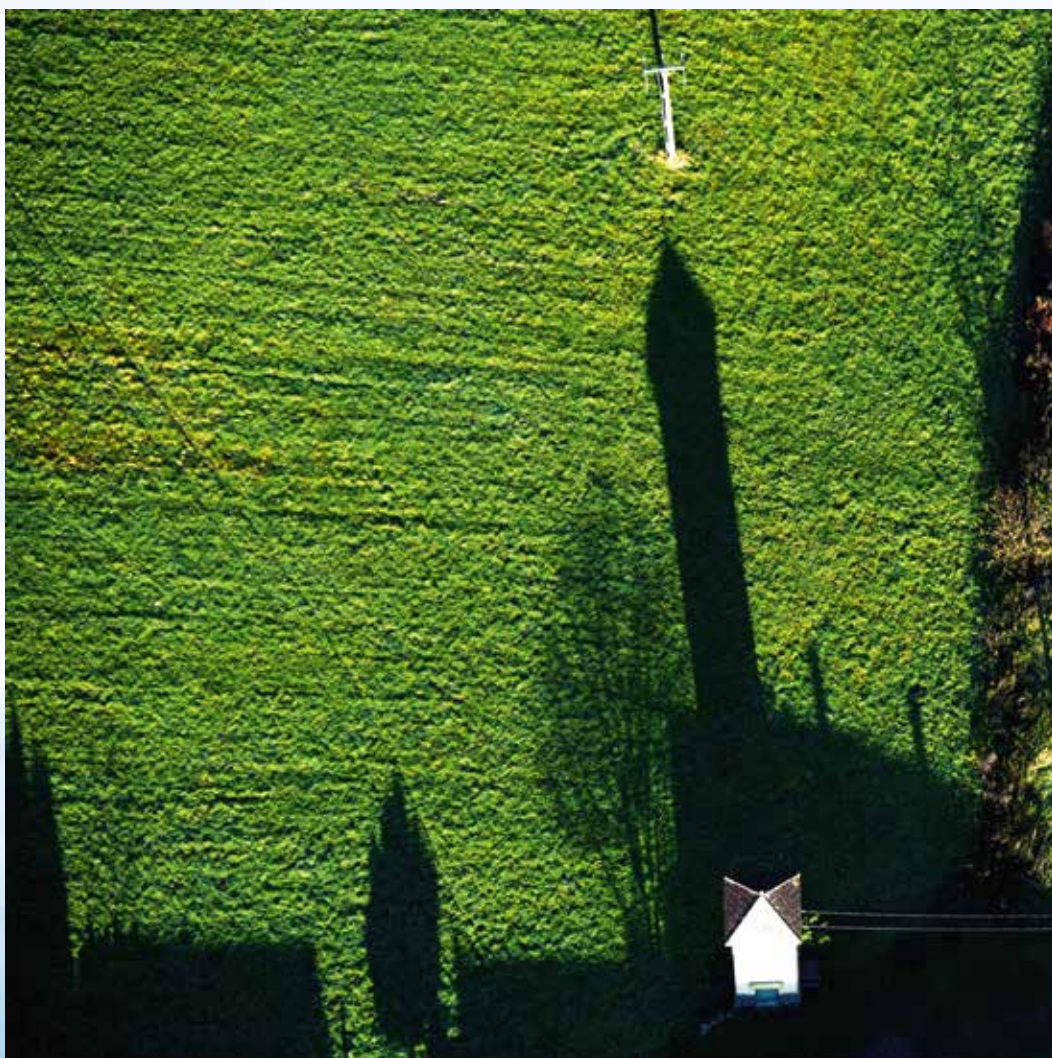
Česká krajina je zázrak

Před pár lety nám
děti pořídily let
balonem, a já se tak
přiblížila zážitkům
prvních dobyvatelů
vzdušného prostoru.

>
Nadouvající se balon
osvícený nízkým sluníčkem
připomíná peklo

Zapomeneme na všechno, dokonce i na strach, zda se ve zdraví dostaneme na zem, a koukáme a koukáme.

Dlouhé ranní stíny kreslí v krajině

Balon lze dostat do vzduchu jen za ideálních podmínek, které nastávají obvykle ráno či večer a jsou příznivé i pro viditelnost. Mrazivé podzimní ráno, lehká jinovatka, slunce nízko nad obzorem, dlouhé stíny, zabarvující se krajina Železných hor. Co víc si může člověk přát? Zapomeneme na všechno, dokonce i na strach, zda se ve zdraví dostaneme na zem, a koukáme a koukáme. V mém případě i fotografii. Oči hledají místa, která tvoří zajímavé útvary, kresby, barvy. Abstraktní obrázky. A do toho se mísí pocit, že česká zem je opravdu krásná. Ta krása tkví zejména v rozmanitosti. Pole, lesy, louky,

vesničky, samostatné stromy i aleje. Já vím, takto vyjmenováno to je banalita. Ale v porovnání s pouštní krajinou velký zázrak.

„Mám pro tebe dárek,“ pravila moje bláznivá dcera opět po letech. „Kamarád létá na stíhačkách. I gripena si už vyzkoušel. Ale neboj, tebe sveze jenom v cessně.“ Co mně zbývá, nebojím se. Opět velký zážitek. Na rozdíl od tichého balonu je malé letadélko neskutečně hlučné. Nafasuji sluchátka na uši, čímž se odpojím od reality. Letadélko zařve a už se vznášíme nad Havlíčkovým Brodem. Kopírujeme tok řeky Sázavy,

Cesta do výšin otevřená

Od dávných věků se lidé snažili vznést nad zemský povrch. Zpočátku si o tom jen povídali báje, třeba tu o Daidalovi a Ikarovi. Pro jistotu končila špatně, aby se další snílci nepokoušeli o nemožné. Ani geniální polyhistor Leonardo da Vinci (abych tak vzpomněla letošního renesančního jubilanta) se nevznese, ačkoliv pečlivě studoval křídla ptáků. Dokonce navrhl princip vrtulníku, ale chybička se vloudila a stroj by se nad zemský povrch nedostal, i kdyby měl Leonardo možnost si své myšlenky ověřit. Ačkoliv se duše vynálezce vznášela ve výšinách poznání, jeho sen o létání zůstal nenaplněn.

Těmi, komu se podařilo vymyslet první správný postup, byli bratři Montgolfierové. To všichni víme. Méně známé je, že prvními pasažéry, kteří měli v červnu roku 1783 vyzkoušet bezpečnost letu, byli ovce, kachna a kohout. Obstáli a několik měsíců nato se odvážili vzlétnout i lidé. První lidská balonová posádka v Čechách vzlétla po pár letech, v době počátku Velké francouzské revoluce.

Po stu letech, na počátku 20. století, nahrazují balony a vzducholodě letadla, jak je známe dnes. Cesta do výšin byla otevřená. A dnes začíná být ve vzduchu pěkná tlačnice.

Krajina Havlíčkovobrodská

která se vine v zákrutách. Letadlo naštěstí letí rovně. Pod námi opět krásná krajina. Lesy, lesy, lesy. Plujeme vzduchem a jen otočka s náklonem připomíná, že gravitace stále ještě funguje.

Palubní deska cessny

Je to zážitek. Těm, kdo propadli sportovnímu létání, závidím odvahu vzlétat. Já mám své limity. Tandemový seskok bych nedala. (Dobře si to, děti mé milé, přečtěte!) Ale až vám bude někdo nabízet třeba ke kulatému výročí dar ve formě letu balonem, letadlem či seskok padákem, neváhejte. Odhodte strach. Jízda po D jedničce skýtá větší pravděpodobnost, že se vám něco nehezkého přihodí.

Naše země je neskutečně krásná a stojí za to se o tom přesvědčit z výšky. Navíc naše duše má ráda povznášející zážitky. Jeden z mých známých létá pravidelně a na jeho každoročních péefkách je vždy přání: „Kolik vzletů, tolik přistání.“ Též to všem přeji. Nejen při létání, ale i v životě.

*Text a foto: Eva Stanovská
Foto pozadí: Shutterstock*

INZERCE

3D skenery

Modernizace
a zatraktivnění výuky
a skvělé doplnění
technologie
3D tisku.

V případě zájmu
vás rádi navštívíme.
ABBAS, a. s., Edisonova 5,
612 00 Brno, www.abbas.cz,
www.skenovani3d.cz

Kontakt: Bc. Adam Klein
(Business Developer)
Mobil: +420 797 971 214
e-mail: adam.klein@abbas.cz

*J*edno z předních českých divadel
je tu s námi už 55 let!
A zůstává také patronem naší soutěže
Srdce s láskou darované.

Jan Schmid

Předsedou poroty je tvůrce
a zakladatel Studia Ypsilon Jan Schmid

Do soutěže Srdce s láskou darované se mohou dále zapojit:

Martin Dejdar

Petr Vacek

Jan Jiráň

Jiří Lábus

Jan Onder

Pavel Nový

Jana Synková

Petr Vršek

V souladu s časem

Ke konci léta přebírá vládu období Panny. Po jásajícím oslavujícím Lvu přichází spolu s ní úklid, očista a každodennost. Témata tohoto období se týkají pořádku, péče o tělo, zdraví, trpělivé práce a služby světu. Učíme se přijetí sebe i druhých, pokoře. Může být zajímavé zamyslet se nad otázkou, co bychom chtěli ve vnějším i vnitřním světě zdokonalit, zharmonizovat. Práce na sobě není nikdy dost a skutečně se vyplatí.

ÚPLNĚK

Slunce v Panně, Luna v Rybách

14. 9. 2019 v 6:33

Úplněk je vždy o propojení dvou kvalit, v tomto případě praktické Panny s laskavou energií Ryb. I proto je tento úplněk ve znamení léčení. Léčení duše i těla, jejichž harmonizace je důležitá. Takže tento úplněk tepe v rytmu sebezpřijetí, odpuštění a léčení skrze konkrétní a praktické činy. Mohlo by to vyústit v pocit sebelásky, sebezpřijetí. Může se vám více dařit plánovat, a přesto plynout s proudem. Naladění se do nitra nám prospěje.

Afirmace: Přijímám a miluji sebe sama. Projevuji lásku v konkrétních činech. Sloužím lásce. Vnáším svou duši do každodenního života.

PODZIMNÍ ROVNODENNOST

Slunce vstupuje do znamení Vah

23. 9. 2019 v 9:51

Motto: Po vnitřní pokorné práci na sobě přichází odměna v podobě harmonického partnerství.

Témata období znamení Vah se více týkají našeho vztahu s druhými. Partnerství, spolupráce, umění jednat s druhými, hledat postoj „win-win“. Učíme se vyrovnanosti, rovnováze, rozvážnosti a umění si vybrat sám za sebe. V centru zájmu stojí v tomto období láska a péče o naše blízké. Partnerské a jiné blízké vztahy. Chcete-li se vyvíjet a ne točit v začarovaném kruhu, zkuste se podívat na svět očima druhého, naučte se naslouchat, druzí to ocení.

NOVOLUNÍ

Slunce i Luna ve Váhách

28. 9. 2019 ve 20:26

Každé novoluní je časem pro ponoření se do sebe a hledání vnitřní rovnováhy. Ujasnění, co již mohu opustit a co si naopak ponechat a hýčkat. Partnerské vztahy jsou naším vnějším zrcadlem. Každé vnější drama je pouze odrazem našich vnitřních rozporů. Proto je jediná cesta pracovat na sobě. Rozvíjet vnitřní klid a mír. Opustit všechny iluze a lpění, která nám brání přijímat svět takový, jaký je.

Afirmace: Nalézám klid a mír ve svém nitru. Jsem harmonický/á. Pečuji o svoji lásku. Všechny mé vztahy mě vyživují.

ÚPLNĚK

Slunce ve Váhách, Luna v Beranu

13. 10. 2019 ve 23:08

Úplněk na ose Váhy–Beran v sobě propojuje kvality obou znamení. Ženské kvality vztahového znamení Vah se spojují s mužským a cílevědomým Beranem. Proto je tento úplněk ideálním časem k vyvážení našich vztahů s druhými. Objevení našich hranic a propojení protikladů. Tedy opět hledáme tu správnou rovnováhu mezi já a ty, tu správnou cestu v našich vztazích. Cestu k prosazení sebe sama způsobem, který druhé spíše inspiruje, než zraňuje.

Afirmace: Láska léčí. Čím víc miluji sebe, tím víc miluji tebe (a ty mě). Ty a já jsme v hloubce spojení.

Slunce vstupuje do znamení Štíra

23. 10. 2019 v 19:20

Po vztahových tanečkách a hledání rovnováhy přichází jasnost a nekompromisnost.

Témata období znamení Štíra: jistá tvrdost, nekompromisnost, umění nechat staré zemřít a najít novou cestu. Štír se umí ovládat, hledá sílu, aby se mohl vyléčit ze všeho, co ho drží ve stínu. Hledá sílu, aby mohl vzlétnout jako orel. Až když je člověk schopen se ovládat a umí si i něco odříct, získává sílu a požehnání k potřebným změnám ve svém životě. Čas Štíra je více než vhodný k tomu ponořit se do svého nitra, do duchovního světa a najít svoji sílu.

NOVOLUNÍ

Slunce i Luna ve Štíru

28. 10. 2019 ve 4:38

Nejvíce léčivý a regenerující nov v celém roce. Ponořte se do nitra, jinak to může i bolet. Záleží na tom, jak umíte pouštět staré a nefunkční modely, vztahy, přesvědčení. Transformace se děje sama, hlavně si nepřekážet. Co se týče Štíra, je to i o umění přijmout bolest ze ztráty a proměnit ji v sílu. Štír nic lepšího bohužel nenabízí. Takže nás opět jako každý rok čeká transformace, regenerace, změna.

Afirmace: Přijímám život se vším všudy. Překonám své hranice. Pouštím staré a otvírám se novému. Nořím se do vnitřního světla.

ÚPLNĚK

Slunce ve Štíru, Luna v Býku

12. 11. 2019 ve 14:34

Úplněk na ose Štír–Býk v sobě propojuje postoj obou znamení. Ty se týkají vlastnění a pouštění. Pokud si umíme něco odříct (Štír), můžeme

něco nového získat a plně si to vychutnat (Býk). Cílem tohoto úplňku je učit se naplno si užít tento svět a současně přijmout jeho pomíjivost. Nalézáme hloubku prožívání života a jeho vášeň.

Afirmace: Žiji v přítomnosti. Říkám ano smrti, ano životu, ano sobě.

Slunce vstupuje do znamení Střelce

22. 11. 2019 v 15:59

Po přijetí bolesti přichází světlo. Blýská se na lepší časy. Se Střelcem přichází světlo. Témata období znamení Střelce s sebou přináší pozitivní přístup, růst, rozšíření, hojnost, štědrost. Období adventu přináší nadhled, vnitřní tichou moudrost. V tomto období budiž naším hlavním úkolem osvojit si pozitivní přístup k životu. Vnášet svůj vnitřní klid, tiché nadšení, ten jemný oheň uvnitř nás do každodenní reality. Hledejme poučení a moudrost ve všech životních situacích. Vždyť výzvou Střelce je přejít od teorie k praxi.

NOVOLUNÍ

Slunce i Luna ve Střelci

26. 11. 2019 v 9:11

Začíná příliv pozitivní energie. Toto novoluní nám dává možnost načerpat pozitivní sílu Střelce. Je to vhodný čas pro rozhodnutí zaměřovat se na to pozitivní ve vašem životě. Pravda je stále stejná, čemu dáváme pozornost, ocenění a lásku, to sílí. Co chcete ve svém životě posilovat vy?

Afirmace: Ladím se na to pozitivní v sobě i v životě. Cítím se dobře. Jsem optimistický/á a mám naději.

*Text a ilustrace: Květoslava Kolouchová
www.kalendarsily.cz*

Pro rok 2020 pro vás autorka připravila originální Křišťálový diář 2020 s vybranými polodrahokamy. Texty jsou doplněny o vliv úplňků a novoluní na náš život. Více na www.kalendarsily.cz

Linoryt

Technika, kterou si v dětství vyzkoušel snad každý z nás. Proč se k ní tedy nevrátit? Pojdme si vyrobit vlastní „razítko“ třeba na tašku, tričko či povlak polštáře. Už dávno nemusíme pracně rýt do klasického lina, na trhu jsou úžasné materiály a pomůcky, se kterými se dobře pracuje a které nám pomůžou pustit fantazii z uzdy.

1

Co budeme potřebovat: textilní tašku, barvy na linoryt, lino, rydlo, váleček, podložku nebo tácek pro nanášení barvy a karton, který vložíme do tašky, aby nám neprosákla barva.

2

Motiv si na lino předkreslíme obyčejnou tužkou, popřípadě přeneseme přes kopírovací papír.

3

Postupně pomocí rydla odstraníme části motivu, které mají zůstat nezabarvené. Ryjeme vždy směrem od sebe, abychom se nezranili, a postupujeme od středu k okrajům.

4

Barvu si vedle na podložce rozválíme v tenké vrstvě a pomocí válečku ji nanese na lino. Barvy můžeme mezi sebou i libovolně kombinovat.

5 Lino překlopíme nabarvenou stranou na tašku a tlakem motiv otiskneme – nezapomeneme dovnitř vložit podložku, aby nedošlo k propití barev.

6 Po zaschnutí motiv zažehlujeme na teplotu bavlny po dobu 5 minut a máme hotovo.

Tip

Pokud máte rádi propracovanější kresbu, můžete hotový motiv obohatit o detaily pomocí textilních fixů a linerů.

Vaše redakce AGE a kreativní Optys

Na www.youtube.com/c/optysspolsro se můžete podívat na inspirativní videa pro své tvoření.

TECH EDU

Věda, technika a vzdělávání zblízka.

8000 výtisků do škol, firem a institucí

www.techedu.cz

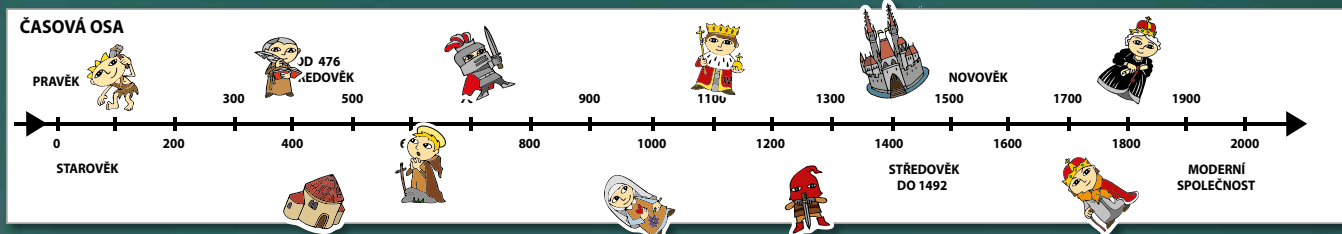
Děkujeme za váš zájem o časopis AGE Management, který ve shodě s tiskovým zákonem vydavatelství ANTECOM dlouhodobě připravuje ve spolupráci se společností OPTYS. Zůstaňte s námi a budete i nadále informováni nejen o celostátním projektu pro mateřské a základní školy SRDCE S LÁSKOU DAROVANÉ. Společnost ANTECOM s.r.o., IČ: 28362926, se sídlem Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4, pracuje s osobními údaji odpovědně a v souladu s požadavky zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. V souvislosti s implementací požadavků GDPR, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů, si vás dovoluujeme informovat, že zpracování vašich osobních údajů pro přípravu direct mailingové databáze, která obsahuje pouze poštovní doručovací adresy a slouží výhradně k bezúplatnému zasílání titulu AGE Management, provádíme z důvodů oprávněného zájmu společnosti ANTECOM s.r.o., kterým je poskytování informací nejen o mezigenerační spolupráci a životních hodnotách. Předmětná databáze byla sestavená na základě veřejně přístupné databáze MŠMT ČR a je průběžně doplňovaná například ze subjektů, které se hlásí ke společenské odpovědnosti nebo přímo na základě vašeho požadavku. Aktualizuje se před každým novým vydáním a předešlá databáze se vymazává. Proto vás nebudeme obtěžovat žádostí o udělení souhlasu se zasíláním titulu AGE Management, ale umožníme vám, pokud si to budete přát, váš subjekt (firma/jméno/ulice-číslo/obec/PSC) z předmětné databáze pro bezúplatný direct mailing magazínu jednoduše odhlásit na adrese: produkce@antecom.cz. Nařízení GDPR vstoupilo v platnost 25. května 2018. Od tohoto data máte možnost uplatnit tato svá práva: právo na výpis evidovaných údajů, opravu, výmaz, omezení zpracování, vznést námitku, podat stížnost prostřednictvím e-mailové adresy: poverenec@antecom.cz.

NOVINKY

výukové magnetické pomůcky

OPTYS®

Výukové pomůcky z magnetické fólie jsou vhodné pro všechny magnetické tabule. Lze je popisovat i stíratelným fixem. Jejich výhodou je jednoduchá manipulace s nimi, snadná údržba a skladnost.

Obj. č.: 4867

ČASOVÁ OSA OD PRAVĚKU PO HABSBURKY

Přibližuje přirozeným způsobem dětem mladšího školního věku historii a orientaci v ní. Umožňuje vnímat historické posloupnosti, souvislosti, zařazování do časové osy. Podporuje vyjadřovací schopnosti a komunikativní dovednosti.

Sada obsahuje:

1 ks magnetické podložky s časovou osou o rozměru 120 x 25 cm, 42 ks magnetických postavíček.

Obj. č.: 4867

Video k ČASOVÉ OSE:
youtu.be/uqmqld991oAI

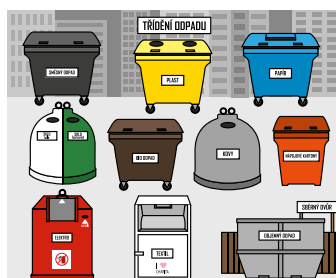
TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

Naučí děti třídit odpad do správných kontejnerů.

Sada obsahuje:

1 ks magnetické podložky s kontejnery o rozměru 50 x 60 cm, 51 ks magnetických odpadků.

Obj. č.: 5601

PRÁCE V SÍTI A POZNÁVEJ STÍNY

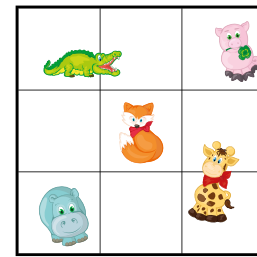
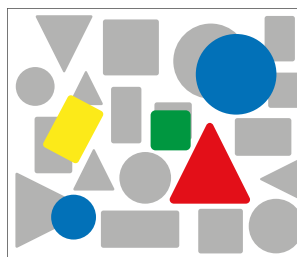
Je určena k rozvoji i posilování prostorové orientace, dovedností a znalostí dětí. Může se využívat ve výuce nebo při zápisech na školách.

Sada obsahuje 2 části:

tubus: 2 magnetické podložky (síť 50 x 50 cm a stíny 50 x 60 cm)

magnetky: 19 ks geometrických tvarů ve 4 barvách a 22 ks zvířátek

Obj. č.: 5586

ilustrační foto

Příroda na dosah

Ptačí budka

Ideální doplněk každé zahrady a domeček pro ptáčky z březové překližky. Součástí budky je pruženka na zavěšení, například okolo kmenu stromu.

Rozměry budky jsou:

hloubka 13 cm

výška 17 cm

šířka 14 cm

střecha 15 x 23 cm

Obj. č.: 5627

Objednávejte na e-mailu: skola@optys.cz
nebo telefonicky: 553 777 392, 553 777 327
www.kreativoptys.cz

OPTYS®